Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Edm. Jasiunas
3704 W-70 Place,
Chicago, ILL. 60629
U.S.A.

ALp(LKA)2828

Nepriklausoma Lietuva

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 18 1982 GEGUŽĖS – MAY 6 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

BRITANIJA KARIAUJA SU ARGENTINA

Nepasisekus pravesti jokio dialogo Britanijai su Argentina dėl Falklando salų, Argentinos karinei vyriausybei nekreipiant jokio dėmesio į Britanijos įspėjimus, prasidėjo karo veiksmai.

Pasirodžius Argentinos povandeniniam laivui prie Pietų Georgia salos, britai jį apšaudė ir apgadintas laivas turėjo grįžti uostan.

Argentinos patruliuojantys laivai pradėjo apšaudyti patruliuojantį britų karinį helikopterį, kuris vedė britų laivyną. Britai atsakė raketomis ir sudaužė argentiniečių vieną laivą, apgadino kitą. Vienintėlis ir didžiausias Argentinos kruzeris "General Belgrano" buvo paskandintas dviejų torpedų iš britų povandeninio laivo. Iš 1.042 vyrų įgulos, nesurasta ir neišgelbėta 919. /Britai po kiekvienos atakos nuleisdavo į vandenis ir gelbėjimosi priemones/, tačiau apie jokį pasitarimą Argentinos generolai nekalba ir toliau kursto savo neinformuojamus žmones karo veiksmams. Britai, beje, prieš 15 m. siūlė argentiniečiams tartis dėl Falklando, norėdami salas perleisti. Tada nebuvo parodyta jokio dėmesio, kaip ir dabar prieš mėnesį laiko pasiūlius pasitarimus.

Britų sėkmė šiame susirėmime gavo didelį smūgį gegužės 4 d., kai Argentinos karo lėktuvas, gamintas Prancūzijoje, torpedavo britų modernų karo laivą. Laivas užsidegė ir po keletos valandų bandymo užgesinti liepsnas, buvo duotas įsakymas jį apleisti. Laivas nuskendo. Išsigelbėjo 200 jūrininkų, apie 30 nuskendo.

REKVIZAVO LIUKSUSINĮ LAIVĄ

"Queen Elizabeth 2" liuksusinis laivas, 66.852 tonų, rekvizuotas ir paskirtas gabenti 4.000 karių įgulą į Falklandą.

AR PRADEDA APSIGALVOTI

Argentinos prezidentas Galtieri nusiuntė 2 savo artimiausius pagelbininkus į Limą, susitikti su Peru prezidentu Belaunde Terry, aptarti Peru siūlomą taikos planą dėl Falklando.

Kubos vice- prez. Rodriguez pareiškė, kad jis pritaria Argentinos reikalavimui Falklando salų, bet nemano remti kariniai juntos be kitų Lotynų Amerikos kraštų pritarimo.

MASINĖS DEMONSTRACIJOS LENKIJOJE

Specialūs policijos daliniai riaušėms turėjo daug darbo: daugiau kaip 25.000 Solidarnosc pritarėjų išėjo į gatves, pažymint pirmosios Lenkijos konstitucijos sukaktį, kuri buvo priimta 1971 m. /bet kurios nesilaikoma/.

Oficialiai pranešta, kad demonstracijos vyko Warša - woje ir mažesniu mastu Gdanske. Ašarinės dujos, vandens srovės ir lazdos sklaidė minias. Daug sužeistų, kurie buvo gabenami į ligonines. Karo stovis, kurį pirmą kartą buvo atšaukę prieš 1 parą, vėl grąsinamas įvesti, jeigu demonstruotojai nenurims.

KINIJA ATJAUNINA SAVO VYRIAUSYBĘ

Kinijoje vyksta ministerių kabineto atnaujinimas. Iš 13 kabinete pasilieka tik 2.

Premjeras Zhao pareiškė, kad 20 mil. žmonių biurokratinis aparatas dirba nepatenkinamai ir yra perkrautas pasenusiais tarnautojais, kurie nesusigaudo naujuose darbo metoduose, nei technologijoje. Abu pasilikę kabinete ministeriai yra pasiryžę sumažinti užsilikusią maoistų įtaką.

Kinijai nepaprastai svarbu sumoderninti gamybą ir pakeisti sunkiąją pramonę lengvąja industrija.

JUGOSLAVAI PRISIMENA TITO

Prisimindami antrąsias Tito mirties sukaktuves, jugoslavai sustabdė vienai minutei gatvių judėjimą, gaudžiant sirenoms.

Jo žmona Jovanka ir du sūnūs iš pirmųjų vedybų, padėjo gėlių ant Tito kapo.

Jugoslavijos kolektyvinė vyriausybė patvirtino, kad ir toliau laikysis Tito užbrėžtos politinės savarankumo ir nepriklausymo linijos. Stengsis ir toliau mažinti tarptautines įtampas, stiprinti taikingą ir lygiateisišką bendravimą tarp valstybių ir žmonių.

KANKINIMŲ BYLA NUSIŲSTA Į JUNGTINES TAUTAS

Jungtinės Tautos ir Amnesty International organizacijos gavo žmonių kankinimo bylas iš Irano. Byloje randasi ir detalės apie vaikus, kai kurie 13 m. amžiaus, kurie buvę sušaudyti tarpe 13.000 žmonių nuo praeito birželio mėn.

Yra žinių, kad daugelį atvejų vaikai būdavo suimami, kankinami, kad priverstų tėvus pasiduoti policijai. Kartais vaikai mirdavo nuo tų kankinimų.

Kodėl nesusipratome nusiųsti mūsų nukankintųjų bylas ir nuotraukas, kai tik tokias buvome gavę į JT ir kitas tarptautines organizacijas arba dar Nuerenbergo Teismams bevykstant?

Pirmieji pavasario ženklai prie Montrealio skautų stovyklavietės - BALTIJOS - "Mažasis Lac Sylvere"
Nuotr: Aro Piečaičio

GRIEBIA ŽURNALISTUS LENKIJOJE

Lenkijos redakcijose vyriausybė nori atseikėti patikimus žurnalistus nuo nepatikimų. Iki dabar Solidarnosč slapto biuletenio žiniomis yra atleista iš darbo virš 1.200 žurnalistų.

MASKVA REMIA KUBĄ

Kremliaus valdovai nutarė per ateinančius 5 metus paremti Kubos industriją dideliu mastu. Suplanuota užpirkti įrengimus ir medžiagą atstatyti 21 cukraus apdirbimo įmonei, pagerinti geležinkelio transportams ir paremti valstybines statybos kompanijas. Taip pat dalis tos paramos bus panaudota pastatyti pirmajai branduolinei jėgainei Kuboje. Ji, sakoma, bus reikalinga krašte paskleisti elektros energijai.

Įdomu, kuo už tai Kuba atsilygins? Ir iš kur tiek resursų ims Kremlius, kai Sovietų Sąjungos gyventojų aprūpinimas maistu vis menkėja ???

PALAIKO REKTORIŲ

Varšavos Universiteto studentai ir lektoriai, protestuodami prieš rektoriaus atleidimą, nutraukė paskaitas 15-kai minučių. Ar rektorius buvo paliktas-nežinoma.

SUSIRUPINO TAIKOS SĄJŪDŽIAIS

Sovietų Sąjunga pradėjo pirmą kartą pulti Vakarų taikos sąjūdžius. Kodėl? Nes šie galų gale susiprato pakritikuoti ir Maskvos branduolinio apsiginklavimo plėtimą.

V. Vokietijoje viena tokių sąjūdžio grupių atsisakė demonstruoti prieš prez. Reagano politiką, jo numatytos kelionės į V. Vokietiją šią vasarą metu.

PIRMIEJI LIETUVIAI D.BRITANIJOJE

Pirmieji lietuviai atvyko Krymo karo metu / 1853-56/. Tuomet į Angliją buvo atgabenta kiek lietuvių belaisvių iš rusų kariuomenės. Kai kuriems čia gyventi patiko, ir nebegrįžo į rusų pavergtą Lietuvą.

Prasidėjus lietuvių emigracijai į JAV, dalis emigrantų, neturėjusių lėšų keliauti toliau, pasilikdavo Anglijoje. Pagyvenę Londone, Liverpoely, Manchestery ir užsidirbę pinigų daugumas keliaudavo į Škotiją.

1914-18 m. D. Britanijoje buvo apie 12.000 lietuvių, iš kurių 8.000 Škotijoje. D. Karo metu pagal su Rusija pasirašytą sutartį, dalis lietuvių buvo išgabenti į Rusiją. Po karo tik maža dalis jų begrįžo. 1922 m. D. Britanijoje lietuvių beliko apie 10.000.

PRANEŠA ELTA:

VIENAŠALIŠKOS INVESTIGACIJOS

Jungtinio Amerikos Pabaltiečių komiteto atstovai turėjo pasikalbėjimus su Valstybės departamento Europos skyriaus derektoriumi John Davis ir Pabaltijo skyriaus pareigūne Mildred Patterson. Pabaltiečiai pabrėžė, kad dabartinis Teisingumo departamento Specialių investigacijų įstaigos žinių rinkimas iš sovietinių šaltinių apie tariamus pabaltiečius karo kriminalistus nesiderina su okupacijos nepripažinimo politika ir yra labai nepatikimas kadangi Sovietų Sąjunga neduoda apkaltintų gynėjams teisės pravesti nepriklausomų, bešališkų tyrinėjimų. Pats Valstybės departamentas juos perspėjo apie Sovietų Sąjungos klaidinanačių žinių sklidimą. Iš Pabaltiečių komiteto toje delegacijoje dalyvavo dr. J. Genys, G. Meierovics ir J. Elias.

DOMTEX KOVOJA PRIEŠ VANDALIZMĄ

Dominion Textile Inc., sustabdė darbus 6-iose įmonėse Quebec'o prov., nes darbininkai lėtai dirba ir užsiima vandalizmu. 1.600 darbininkų pasiųsta namo, be jokios užuominos, kada juos vėl pašauks darban. Darbininkai padarė rimtų nuostolių pastatams ir įrengimams, vykstant deryboms dėl naujų kontraktų.

KUR DINGO IDEALIZMAS

Ar įtikėtina? Montrealio studentai protestuoja dėl mokslo lygio pakėlimo..... Pereinamieji 50 taškų bus pakelti iki 60. Kokia bėda...

ANGLIJOJE RŪPINASI ĮKALINTAIS LIETUVIAIS

Anglijoje 1982 m. pasirodė nr. 2 leidinio "Freedom Call". Jame iškeliama, kaip Maskva kliudo susijungti perskirtoms šeimoms, kaip žiauriai Sovietų Sąjungoje kalinami kovotojai dėl žmogaus teisių, kankinant juos badu, šalčiu, laikant karceriuose. Leidiny daug vietos skiriama kalinamiems lietuviams: Mečislovui Jurevičiui, Viktorui Petkui, Baliui Gajauskui. Taip pat aprašomi daug nusipelnę Helsinkio grupės nariai: Ona Lukauskaitė-Poskienė, kun. Bronius Laurinavičius.

DEMONSTRACIJOS DĖL AFGANISTANO

Washington'e kovo 21 d. buvo suruoštos Afganistano laisvės dienos demonstracijos prie Sovietų ambasados ir prie Washingtono paminklo. Jose dalyvavo ir ALTo gen. sekr. Gr. Lazauskas.

VEIKLAUS VISUOMENINKO JUBILIEJUS

Chicagoje balandžio 3 d. Šaulių Namuose buvo suruoštas pagerbimas buvusiam bolševikų kaliniui, ryžtingam Vilniaus krašto rezistentui prieš okupantą, labdaros veikėjui, "Laisvosios Lietuvos" leidėjui V. Šimkui, sulaukusiam 75 m. amžiaus. ALTO vardu jį pasveikino gen. sekr. inž. Gr. Lazauskas.

PRANEŠA ALTA

PRANEŠIMAS VISOMS AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

1983 m. liepos mėnesį sueis 50 metų nuo mūsų tautos didvyrių Dariaus ir Girėno translantinio skridimo ir jų tragiško žuvimo. Ši svarbi sukaktis turės būti kuo iškilmingiau atžymėta.

Kadangi Steponas Darius ir Stasys Girėnas kartu buvo ir Amerikos piliečiai, tai Amerikos Lietuvių Taryba jau praeitais metais pradėjo žygius, kad JAV paštas išleistų specialų pašto ženklą šiam įvykiui atžymėti. Paprastai JAV pašto ženklų išleidimo planas yra sudaromas apie 18 mėnesių iš anksto. 1982 metų planas jau yra užpildytas 1983-ms metams.

Amerikos Lietuvių Taryba prašo visas Amerikos lietuvių organizacijas ir draugijas, Dariaus ir Girėno ženklo išleidimo reikalu kuo skubiau siųsti laiškus šiuo adresu:

The Honorable William F. Bolger,
Postmaster General of the United States
Washington, D.C. 20260

Laiškuose turėtų būti pabrėžta Dariaus ir Girėno žygio reikšmė Amerikai ir lietuvių tautai. Prašyti, kad JAV paštas tokį ženklą, skirtą jų žygiui paminėti, išleistų 1983 metais.

Jei kurios organizacijos pageidautų, Amerikos Lietuvių Taryba gali paruošti tokių laiškų pavyzdžius. Labai svarbu, kad tokie laiškai į Washingtoną būtų kuo skubiausiai pasiųsti.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyoute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514)366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal,CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — $ 14.00
Visur kitur — $ 15.00 Rėmėjo — $ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

JAV Lietuvių Bendruomenės 30 m. veiklos Šventė

J.V.DANYS
/tęsinys/

JAV LB visuotinas suvažiavimas buvo dalis 30 metų veiklos minėjimo šventės ir jis įvyko 1982.IV.17 d., 9 - 14 val. Jį atidarė JAV LB Detroito apylinkės p-kas Jonas Urbonas. Sekė JAV LB p-ko Vytauto Kutkaus žodis ir darbo prezidiumo bei rezoliucijų komisijos sudarymas. Posėdžiams pirmininkavo J.Urbonas ir A.Rugienius.

Programa buvo labai plati: 8 pagrindiniai pranešimai su diskusijomis ir dar palikta pusvalandis kitiems klausimams, kuriuos dalyviai iškeltų. Tačiau programa praėjo labai sklandžiai: pranešėjai ir dalyvaujantieji diskusijose kalbėjo suglaustai ir beveik visada į "temą", todėl ir atlikta per numatytą laiką.

Bendrai, suvažiavimas buvo skirtas apžvelgti veiklai ir numatytus planus. Paminėsime ryškesnes mintis iš pranešimų ir diskusijų, kai kur pridedant savų komentarų.

LIETUVIŠKŲ SODYBŲ SENELIAMS KŪRIMAS Pranešimą padarė dr.Regina KULIENE, Socialinių Reikalų Tarybos narė. Klausimas yra gyvas. Iš atsakiusių anketon, 15% pareiškė, kad neturi nei giminių, nei draugų, kurie jiems galėtų suteikti pagalbą. Niekas nenori eiti ten, kur negalėtų susikalbėti. Keliama įdomi mintis. Negalint suorganizuoti lietuviškųjų senelių namų, gal reikėtų organizuoti "lietuviškas sekcijas" tokiuose namuose /nursing home/, kur būtų gail.sesuo kalbanti lietuviškai.Geras šaltinis patyrimui yra Putnamo "Vila Marija" stipresniesiems ir "Matulaičio Namai" silpnesniesiems pensininkams.

SPAUDOS MĖNESIO PRAVEDIMAS Pranešimą padarė JAV LB Kultūros Tarybos narė Rita BALYTĖ. Nėra davinių spręsti, kiek toks mėnuo yra efektingas, nes nėra jokių pranešimų iš Apylinkių.

Diskusijose pastebėta, kad yra per vėlu skelbti vajų metų gale. Buvo keliamas klausimas, ar nereikėtų laikraščiams apsijungti, tuo gal pratęstume jų gyvavimą 50 metų. Teigta, kad laikraščio pasisekimą nulemia jo kokybė, tiksliau - kas rašo /dar tiksliau, ar įdomiai ir gerai rašo/.

Kaip išrišti problemą, kad jaunimas daugiau skaitytų? Vienas kalbėtojas pastebėjo, kad jo vaikai su įdomumu perskaito "Bridges" /LB leidžiamas anglų kalba mėnesinis biuletenis/, taigi, ar neatėjo laikas įsivesti sekcijas anglų kalba. Kitas kalbėtojas griežtai prieš tai pasisako; laikraščio kalba viena : lietuvių ar anglų. Toliau šis klausimas nebuvo diskutuotas, nes atrodo, nedrįstama viešai diskutuoti, nors jaučiama privati nuomonė, kad tai jau svarstytinas klausimas.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS RŪMŲ RESTAURAVIMAS Pranešė Vytautas IZBICKAS, JAV LB Krašto Tarybos prezidiumo p-kas. Lėšų telkimas tebevyksta: iki š.m.kovo 20 d. sutelkta $ 52.000; lėšomis disponuoti gali tik Lietuvos pasiuntinys, nes jis yra Rūmų šeimininkas. Vykdomasis darbų komitetas yra Washingtone, o lėšų vajaus - Chicagoje. Reikia atlikti tuojau pat būtinus pataisymus, nes vanduo bėga, langai blogi ir pan., kas gali privesti prie didelio sugadinimo pastato, kuris nebuvo remontuojamas 40 metų.

Iš publikos pastebėjo, kad komitetuose nesilaikoma susitartos narių proporcijos: 50/50 % LB ir ALTos atstovų / vienoje yra 4 ALT ir 2 LB/. V.Izbickas atsakė, kad žiūrima ar vietoje yra tinkamų žmonių darbui atlikti, o dėl pačios proporcijos išlaikymo Lietuvių Bendruomenė nesijaudina.

JAV LB SANTYKIAI SU KITAIS VEIKSNIAIS. Pranešimą padarė Aušra ZERR, Visuomeninių Reikalų Tarybos p-kė. Ji išvardino daugelį LB atliktų darbų, iškeltų projektų, pav., LB pastangomis atsiekta, kad JAV valdžia užtikrino finansinį mūsų diplomatijos pastovumą, iškeltas reikalas restauruoti Atstovybės Rūmus sėkmingai vykdomas ir pasiekta tuo reikalu susitarimas su ALTa.

JAV LB glaudžiai bendradarbiauja su PLB, KLB ir Jaunimo Sąjungomis. Surengta svarbios politinės konferencijos Washingtone ir New Yorke, palaikyta svarbūs kontaktai su vyriausybės pareigūnais, kongresmanais ir senatoriais.

IŠKILMIŲ METU DETROITE - Iš kairės: Balys RAUGAS, JAV Lietuvių Bendruomenės "TRISDEŠIMTMEČIO" leidinio redaktorius; dr. Regina KULIENĖ, JAV LB Socialinių Reikalų Tarybos narė; Aušra ZERR, JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos p-kė ir Jonas URBONAS, JAV LB Detroito A-kės p-kas. Nuotr: J.V. Danio

Pranešėjai kiek kritiškiau pažiūrėjo į santykius /tiksliau, į jų nenormalumą/ su VLIKu ir ALTa. Kodėl norima, pav., JAV lietuvių piliečių visiškos subordinacijos veiksniui, kurio veikla yra už JAV krašto teisinių ribų. Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė niekada nereikalavo subordinacijos iš JAV piliečių ir jų nebaudė. Kodėl vienas veiksnys turi monopolizuoti visą krašto politinį veikimą, kai jame turi dalyvauti visi. LB du kartus pasirašė susitarumus su ALTa, ir jie ALTos nėra vykdomi. LB negali pasitraukti iš bet kurios lietuviškos veiklos.

Diskusijos daugiausia ir buvo dėl santykių su kitais veiksniais. Kai kas įmatė nereikalingą dramatiškumą, kalbant apie santykius su kitais veiksniais, nes laikas savaime veikia Bendruomenės pusėn. Kiti manė, kad bus daroma skriauda lietuviškiems reikalams, jei nebus reaguojama į neteisingus išpuolius ir užmačias, todėl reagavimas spaudoje reikalingas, ypatingai, kad per paskutinius 10, gal ir 20 metų LB yra tiek daug padarius, palyginius su kitais veiksniais.

Bet vyraujanti nuomonė diskusijose buvo, kad reikia kiek galima mažiau reaguoti į įvairius išpuolius prieš LB, nes tai yra gaišinimas brangaus laiko ir nieko naudingo neatsiekiama, nes ginčų kėlėjai, kaip taisyklė, nieko nedaro, kad ginčai nekiltų.

Panašios išvados prieita pereitais metais Dainavoje PLB, JAV LB, KLB ir Jaunimo Sąjungų suvažiavime, ir pastaraisiais metais to laikytasi.

LIETUVIŠKŲJŲ PARAPIJŲ METAI. Pranešimą paruošė Romas BUBLYS, koordinacinio komiteto pirmininkas ir jį perskaitė Ingrida Bublienė.

Diskusijose reikšta mintys, kad dvasiškiai yra svarbi parapijos dalis ir lauktina jų didesnio įsipareigojimo Amerikos lietuviškose parapijose.

Pagal prel.J.Balkūną, rūpinimasis lietuviškosiomis parapijomis, jų padarymas lietuvybės centrais, yra be galo svarbus. Prieš 30 m.buvo siūlymų šioje srityje, bet sutikta pasipriešinimų iš politinių partijų.

MOKINIŲ SKAIČIAUS PADIDINIMAS ŠEŠTADIENINĖSE MOKYKLOSE. Pranešimą paruošė Juozas PLAČAS, JAV LB Švietimo Tarybos p-kas. Santraukinis pranešimas labai gerai apibūdino realią padėtį. Daug kas išvardina visą eilę tikrų ar tariamų trūkumų, pranašauja liūdną ateitį, nusiplauna rankas, lyg jie nėra lietuviškos visuomenės dalis ir lengva ranka visas nesekmes priskiria Bendruomenei. Toliau keletas citatų iš J.Plačo pranešimo.

Lietuviška patarlė sako: "Žodžiais kailinių nepasiūsi"...Kaltintojai nepasako, kaip priversti tėvus leisti savo vaikus į lituanistines mokyklas, neišleido nė vieno pavyzdinio vadovėlio, kuris, anot jų, tiktų lituanistinei mokyklai, nenurodo...kaip paveikti jaunimą, kad jis liktų organizuotas...Švietimo srityje didžiausias rūpestis- mokinių mažėjimas lietuviškose mokyklose... Diskusijose nieko nekaltinkite, bet iškelkite konkrečias priemones, kad pagerintume padėtį".

ANTROSIOS PASAULIO LIETUVIU DIENOS. Pranešimą padarė PLD Komiteto p-kas dr.Antanas RAZMA. PLD programa pasidarė didelė, nes palaipsniui prijungta vis daugiau ir daugiau renginių. Taigi, bus PLB Seimas, Dainų Šventė, Sporto šventė, opera "Il Lituani", eilė kultūrinių parengimų ir taip pat dalis Jaunimo Kongreso /atidarymas/. Taigi, nelengvas organizacinis ir finansavimo klausimas.

AMERIKOS LIETUVIŲ FONDAS. Pranešimą padarė Lietuvių Fondo Tarybos p-kas Stasys BARAS. Fondas labai glaudžiai dirba su Amerikos Lietuvių Bendruomene. Pastoviai skiria JAV Lietuvių Bendruomenei 30% lituanistiniam švietimui, 30% kultūriniams reikalams ir savo nuožiūra 25% specialiems projektams ir 15% stipendijoms. Stengiasi savo veiklą sustiprinti.

Patiekė įspūdingos statistikos, kam parama suteikta, kurią vertėtų atskirai paskelbti. Atrodo, kad Amerikos Lietuvių Fondas populiarus ir Kanadoje, nes šiemet gavo $114.000 palikimą iš Oshawos lietuvių Kanadoje.

Trumpiau diskutuota kitos įvairios temos: sportas mokyklose, lituanistinė Katedra, jaunimo Kongreso vykdymas, Vasario 16 rengimas ir laisvo apsisprendimo aukojimas, ir kt. Iškeltas klausimas, kad Dariaus ir Girėno Atlanto skridimo sukakties proga būtų pravesta akcija, kad JAV paštas išleistų ženklą tam įvykiui paminėti. /b.d./

STUDIJŲ SAVAITĖ EUROPOJE

29-toji Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė šiemet vyksta Anglijoje, gražiame Londono priemiestyje. Adresas:

St, MARY'S COLLEGE
Strawberry Hill
TWIDKENHAM TW1 4SX
England

DATA: nuo sekmadienio, RUGPIŪČIO 15 d. iki šeštadienio, RUGPIŪČIO 21 d. Tačiau dalyviai gali atvykti ir nakvoti šeštadienį /rugp. 14 d./ ir išvykti sekmadienį /rugp. 22 d. be jokio atskiro mokesčio.

KAINA: 125 angliški svarai. Nei registracijos, nei jokių kitų mokesčių nebus, išskyrus ekskursijas, kas norės. Nepajėgiantiems, o ypač moksleivius einančiam jaunimui, bus daroma nuolaida.

Užsisakant, prašome prisiųsti 10% depozito, kuris bus priimtas dėmesin atsiskaitant.

Studijų Savaitei ruošti ir ją tvarkyti yra Londone sudarytas komitetas: Zigmas JURAS /pirm./, Mečys BAJORINAS, Petras MAŠALAITIS, Klemensas TAMOŠIŪNAS, Povilas TRIČYS ir Alekas VILČINSKAS.

Vietovė, kur vyks Studijų Savaitė, vadinasi "Strawberry Hill"- Žemuogių Kalnas. Tai nėra joks kalnas ir ten neauga žemuogės. Tas pavadinimas neturi jokio pateisinimo, kaip ir daugelis kitų pavadinimų Anglijoje. Yra labai gražiai ir istoriškai turtinga, dviejų šimtmečių senumo, vietovė, turinti 38 akrus /16 ha/ žemės, lengvai pasiekiama iš Heathrow /Londono/ aerodromo /taksi 20 minučių/ ir iš Waterloo geležinkelio stoties traukiniu /32 min./.

Bendrabutis yra didelis /450 lovų/, bet mes užimsime tik dalį. Dauguma kambarių viengubi su šiltu ir šaltu vandeniu. Vedusiems bus ir dvigubų kambarių. Veiks du barai. Sode randasi žaidimo aikštės, penkios teniso aikštės, sporto salė ir koplyčia. Temzė teka visai pro šalį.

Kas norėtų ilgiau pabuvoti Anglijoje /atvykti anksčiau ar pasilikti po Studijų Savaitės/, gali atostogauti LIETUVIŲ SODYBOJE, kuri randasi 60 km nuo Žemuogių Kalno. Kaina Sodyboje: nakvynė ir pusryčiai - 8 svarai, viena diena /nakvynė, pusryčiai, pietūs ir vakarienė/ - 13 svarų, viena savaitė su pilnu išlaikymu - 78 svarai. Sodyba turi 56 akrus žemės, yra ežeras, upelis, miškelis, žaidimo aikštė, maudymosi baseinas. Kambariai su šiltu ir šaltu vandeniu. Yra valgykla, šokių salė, du barai. Užsisakyti atostogas galima per mūsų komitetą. Visais reikalais rašyti:

STUDIJU SAVAITĖS KOMITETAS
Lithuanian House
2 Landbroke Gardens
LONDON W 11 2PT England ,tel: 01-727-2470.

AR NETAPS EUROPA SIBIRO DUJŲ ĮKAITU?

Suprojektuotas naturialiųjų dujų projektas atvesti dujotiekį į vakarų Europą iš turtingųjų telkinių Yamal pusiasalio, šiaurinio Sibiro, tapo politiniu barometru tarp Washingtono, Maskvos, Bonos ir Paryžiaus.

Mintis pravesti dujotiekį kilo 1978 m. kada tarp JAV ir Kremliaus vyravo detantės dvasia. JAV prezidentas J. Carter 1980 m. mielai sutiko duoti leidimą Caterpillar Tractor bendrovei parduoti specialius traktorius už 40 mil. dolerių Sovietų Sąjungai dujotiekio vamzdžių tiesimui.

Pasikeitus JAV administracijai ir kilus Lenkijoje krizei, o Sovietų Sąjungai pradėjus kištis į Centrinės Amerikos vidaus reikalus, prezidentas Reagan paskelbė ekonomines sankcijas ir sulaikė technologinių priemonių pardavimą.

Sovietų Sąjunga atsakydama į JAV paskelbtą embargo pareiškė, kad JAV dujotiekio tiesimo nesulaikys ir vakarų Europos kraštai pigia energija galės jau naudotis 1986 m. ir dujų gaus 50 mil. kb. metrų per metus. Sovietų Sąjunga galinti dujotiekį nutiesti ir be Amerikos technologinių priemonių, kurių patentai nėra kažkas unikalaus pasaulyje. Bet dujotiekio nutiesimas gali truputį užgaišti.

Projekto įgyvendinimas reikalauja milžiniškas pinigų sumas, kurios gali siekti nuo 12 iki 25 bil. dol. sumą, tačiau su v. Vokietijos pagalba, kuri yra pažadėjusi 2 bil. dol., Prancūzija — 1 bil. dol. ir kiti kraštai, dujotiekis bus nutiestas, nes Europos kraštai yra suinteresuoti energijos gavimu.

JAV State sekretorius A. Haig yra pareiškęs, kad kartu su Sibiro dujomis vak. Europa pateks į Kremliaus rankas, nes dujų kontrolės raktus laikys Maskva. Dar nepasirodžius iš Sibiro nuodingoms dujoms jos jau pradeda užnuodyti JAV ir NATO santykius ir įneša vis kaikurių nesklandumų. Bet reikia tikėtis, kad iki jos pasieks vakarų Europos pramonės įmones, dar kils politinių audrų, kurių vėjai išskalaidys Sibiro dujų debesis.

P. Indreika

BALTO-AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

/J.J.B./

/ tęsinys /

BALTO-AISČIŲ VANDUOLIŲ LAIVYNAS

Jeigu vieną dieną subyrės "trečioji Roma"-Krem - lius- tai mes galėsime daug ko pasimokyti iš Genčiarikio atgavę Lietuvos žemes.

Jis problemą išsprendė paprastu drastišku būdu, išdalindamas turtingas Afrikos žemes vanduoliams dide- lių d v a r ų pavidale. Šie buvo tvarkomi prižiūrėtojo , arba "formano" /villicus/, kiek tai lietė žemės darbus, o patys valdovai užsiimdavo medžiokle ir vyno nugėri - mu... Gi buvę romėnai dvarininkai, kaip minėjome, turė- jo pasirinkti: pranykti kur akys mato, ar tapti visam gy- venimui kumečiais, vergais. SIDONIUS APOLLINARIS taip aprašo jo kartėlį: "By the pillage and expulsion of its masters, the Barbarians holds the land in Africa. His fury has completely driven out the nobility - penitusque fugata nobilitate furens".

Katalikų dvasiškija susilaukė panašaus likimo: teko paaukoti kraitį A r i j ų bažnyčiai ir sustabdyti anti - vandališką propagandą.

Kiek tai liečia laivyną- vanduoliai buvo vienintėliai, kurie jį turėjo Viduržemio jūroje. Jie turėjo arba išlik- ti jūros kontrolėje, arba pranykti, nes Kartaga užkirto Romą nuo "manos" - Afrikos grūdų aruodo, kuris buvo svarbus visai Italijai/kaip kad Ukraina Maskvai/.

Genčiarikio laivai, išleidę inkarus Kartagos sustip- rintame uoste /cothon/, buvo statomi iš medžių, kirstų Kroumirie Kalnuose /tarp Algerijos ir Tunisijos/. Ir jų buvo priskaitoma keletas šimtų, kurie skrodė bangas. Jų įgulą sudarė kartaginiečiai, maurų prekiautojai ir van - duolių vadovybė. Atviroje jūroje ginkluoti laivai suda - rė tiesioginį pavojų ir visai Imperijai.

Pradedant 439 m. Konstantinopolis pradėjo stiprinti savo uostus. 440 m buvo įsakyta sustiprinti Romos var- tus, sienas ir bokštus. 440 m. Genčiarikis puola M a r - s a l ą /Lilybeus/, įrodydamas laivyno gabumus ir iš - gąsdindamas R a v e n ą. Pervėlai atvykusi Bizantijos kariuomenė Sicilijon, be mūšio pasitraukia, palikdama visą vakarinę Viduržemio jūros dalį vanduolių karo lai- vynui: Siciliją, Korsiką ir Sardiniją užima vanduolių "marinai".

ŽVILGSNIS EUROPON

EKSKURSINĖS KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Z.PULIANAUSKAS

/tęsinys/

Pilis stovi ant kalniuko, apsupta daugybe medžių, ar- ti Neckar'o upės krantų. Už jos miškingo kalniuko tęsi - nys. Šalia pilies randasi ir kiti įvairių pavadinimų ir paskirčių pastatai: Friedricho rūmai, Veidrodžių salės rūmai, Varpo bokštas, Otoheinrich rūmai, Gerovės ir dar kitokie. Įėjus į Rūmų kiemą, iš lauko pusės gražiausiai atrodo 4-rių aukštų su bokšteliais Friedricho rūmai. Sie- nos ornamentuotos, o tarp langų stovi didesnės negu nor- malaus žmogaus ūgio statulos- paties Friedricho IV-tojo ir jo padėjėjų. Tarpais dar kyšo liūtų galvos. Pilis buvo pradėta statyti apie 1300 m. Iškilusių karų laikotarpiais jau pastatyta pilis su kitais jos pastatais nekartą buvo su- griauta. Kartą net ir perkūnijos metu žaibas buvo ją pa - degęs ir sunaikinęs. Taip pilies išgriovimas ir jos vėl statymas užtruko net 400 metų! Jos baigmėje buvo pa- naudoti Gotikos ir Renesanso statybos stiliai stengiantis išlaikyti jos originalą. Tų laikų Elektorius arba viešpats Karolis-Teodoras savo viešpatavimo metu /1742-1799/ į- kūrė didžiausią ir dar dabar gražiausią Vokietijos sodą , galutinai užbaigė Heidelberge jo vardo pilį ir didįjį- Se- nąjį tiltą. Pagal pačių vokiečių pastabas, tai yra įrody - mas jo jėgos ir meilės gražiam menui bei Heidelbergo garsioms šeimoms. Dar, anot jų, lankytojui yra duoda - ma pamoka apie tai, kaip Elektorius gyveno tolimoje pra- eityje. Jis palaikė ryšius su Vengrijos, Danijos ir kitų kraštų aukštais asmenimis. Apie 16 š. Ankstyvieji krašto valdovai buvo dideli vyno mėgėjai. Karolis-Ludvikas 17 š. įkūrė-pastatė vyno namus, kurio rūsyje įrengė vynui laiky- ti statinę 125.000 litrų talpos. Karolis-Teodoras, atrodo, buvo dar didesnis vyno mėgėjas. Jis statinės talpą padidi- no iki 221.726 litrų. Tai buvo didžiausia statinė pasauly- je tokiems produktams laikyti. Čia gidės buvome nuvesti pasižiūrėti, kaip tai viskas atrodo. Siaurais laiptukais nu- sileidome į rūsį, kuris iš tikrųjų nebuvo didelis. Jame ga- lėjo tilpti apie 15 žmonių pasižiūrėti ir pačiupinėti pačią statinę. Kiti turėjo palaukti, kol išeis pirmieji lankytojai. Statinė tikrai didelė, iš storos ąžuolinės medžiagos. Aš jos priešakyje atsistojęs iškėliau ranką, norėdamas pa - siekti jos viršų, tačiau mano ūgio ir iškeltos rankos dar neužteko, nors esu ne iš mažųjų vyrų ūgio: 6 pėdos ir pusantro colio. Nuo žemės statinė mažai pakelta. Ji buvo sujungta vamzdžiais vynui tiekti renginių ir karalių salėn. Vidutiniškas vyno sunaudojimas dienai siekė 2.000 litrų. Karališkų rūmų rūsiuose buvo parengta vieta vynui laiky- ti virš 700.000 litrų. Ant statinės yra išdegintos dvi raidės C ir T, inicialai tos statinės įkūrėjo. Prieš sta - tinę, sienoje yra miniatiūrinė žmogaus figūra su laikro - džiu. Patraukus laikrodžio virvutę, gaunasi trumpi ir juo- kingi muzikos garsai. Figūra- karališkų rūmų juokdario ir vyno prižiūrėtojo. Jis išgerdavo 18 bonkų vyno kasdien. Jo pavardė Pakeo, kilęs iš pietų Tyrolijos. Jo jumoras buvo populiarus tada , yra ir dabar, ypač įvairių festiva - lių metu Heidelberge. Vieną dieną tas jumoristas numi- rė, išgėręs tik stiklą vandens... Bent taip kalbama da - bar...

Visi apžiūrėję statinę- vadinamą The Great Vat, grį- žę į I-ąjį aukštą buvome pavaišinti raudonu vynu iš gra - žiai graviruotų stiklinėlių. Tas stiklinėles galėjome pa- siimti sau, kaip suvenyrus. Šiaip, norint jas nusipirkti , reikėjo mokėti po 2 amerikoniškus dolerius. Pavakare iš čia grįžome į savo viešbutį. Buvo labai malonu ištiesti kojas. Keliolika valandų išvaikščiojus, jautėsi nuovargis , tuo labiau reikėjo pailsėti, nes prieš akis dar viena kelio- nė. Vakare išvykome valgyti vadovo parinktame restora- ne.

Afrikos valstybėje įvedami Balto-Aisčių papročiai . Karaliaus dvare dėvimas įprastas vanduoliams aprėdas: odinis švarkas, siauros kelnės; nešiojo ilgus plaukus, Net patys romėnai tarnautojai turėjo taip rengtis. Griežta drausmė buvo taisyklė : paleistuvavimas su kito moterimi baudžiamas, homoseksualai deportuoti, "pasi- linksminimo" kabaretai uždaryti, o prostitutės priverstos apsivesti. Kaip sako SALVIAN 450 m.:" In the Goth- ic Kingdom /Vyčių- gudų, ką matysime vėliau/ only the romans indulge in vice; among the Vandals -not even they".

Perkrikštytas "Domus Regia", arba karaliaus dva- ras, buvo suorganizuotas į keturis skyrius: "senescal, marshal, cupbearer ir chamberlain". Paskutiniai /comi- tes ir ministri regis/ išnešiodavo įsakymus ir parūpin - davo ambasadorius.

Genčiarikis išleido S a l i c įsakymą /Sėlingių Įsta- tymai/, ko nepadarė nei Romos imperatoriai, nei kiti Balto- Aisčių valdovai. Tai įrodo, kad jis buvo Krivių Krivaitis /kaip P r ū t e n i s ar PRUSĖNAS/, nes tik jie turėjo teisę tai padaryti.

AUKSO AMŽIUS AFRIKOJE IR PABALTYJE

Taip prasideda, ką kiti vadina "The Dark Ages", auk- so metai. Genčiarikis, paimdamas taurą už ragų ir įves- damas naują tvarką, nesitikėjo taip gerai pagyventi. Dva- ro pajamos buvo neaprėpiamos, o išlaidos visai menkos: laivų ir kariuomenės išlaikymas, maurų samdinių algos, kai kurie priedai ir diplomatinės išlaidos.

Žemės ūkio ištekliai viršijo net Romos laikus ir dva rai aprūpino visus vynu, alyva, arkliais bei kitais gyvu - liais. Maurai nustojo puldinėti, nes jie buvo irgi pažabo- ti. Su Bizantija ėjo gera prekyba ir karaliaus piniginė plyšo nuo turtų: aukso, sidabro pinigų, papuošalų, brangių indų, auksu padengto sosto ir karietos, bei sandėliuose sukrautų išdabintų brangakmeniais ginklų. Karalius-Kri- vis gaudavo daug dovanų iš savo ištikimų pasekėjų ir juos vis kraudavo į sandėlius.

ROMOS UŽĖMIMAS /455 m. po Kr./

455 m. vanduolių laivynas iškėlė savo pajėgas Por- tus Augusti /Šiauriniame Tiberio krante- prisimindamas r u s ė n u s, kurie ten išsikėlė po Trojos žlugimo!/, ir užėmė Romą. Visiškoje panikoje b u r g u n d ų karys nukovė bėgantį imperatorių MAXIMĄ.

Kaip tada pasielgė vanduolių marinai, kad palaikytų savo "vandalų" reputaciją? Arabų fanatikai, užėmę Alek- sandriją, sudegina neapsakomos vertės seniausią pasau- lio biblioteką. /Hitleris buvo suruošęs viešus knygų de - ginimo festivalius. Krikštydami prūsus, kryžuočiai iš- žudo, prieš tai juos žiauriai iškankindami, mūsų a r i - jų dvasiškius. Ką baisesnio sugalvojo "barbarai van - dalai"? /.

Katalikų dvasiškiją suima ir deportuoja Sardinijon į vienuolynus, kur jie sau ramiai, vanduolių netrukdomi , rašinėja juodžiausius pranešimus apie "vandalizmą", ku- rio visai nebuvo...

Per Baisųjį Biržėlį mūsų tautos viršūnė iš pasalų naktį užklumpama, duodama pusvalandis susikrauti, išve- žama žiauriausiu būdu, žiauriausiems darbams į nepake- liamą šaltį ir badą, kur per kelis metus 90% jų žūna. Ką padaro "nepažangusis" Genčiarikis?

Vanduoliai nieko nenaikina ir po dviejų savaičių pa - sitraukia iš Romos. Paimama tik imperatoriaus insignija ir parvežama Kartagon, kur ji tampa karališkojo sosto emblema. Kartu paimama užstatu imperatorė Eudoxia ir jos dvi dukros. Kiti laivai prikraunami su senatoriais ir aristokratais, kad vėliau galėtų išsipirkti už auksą!

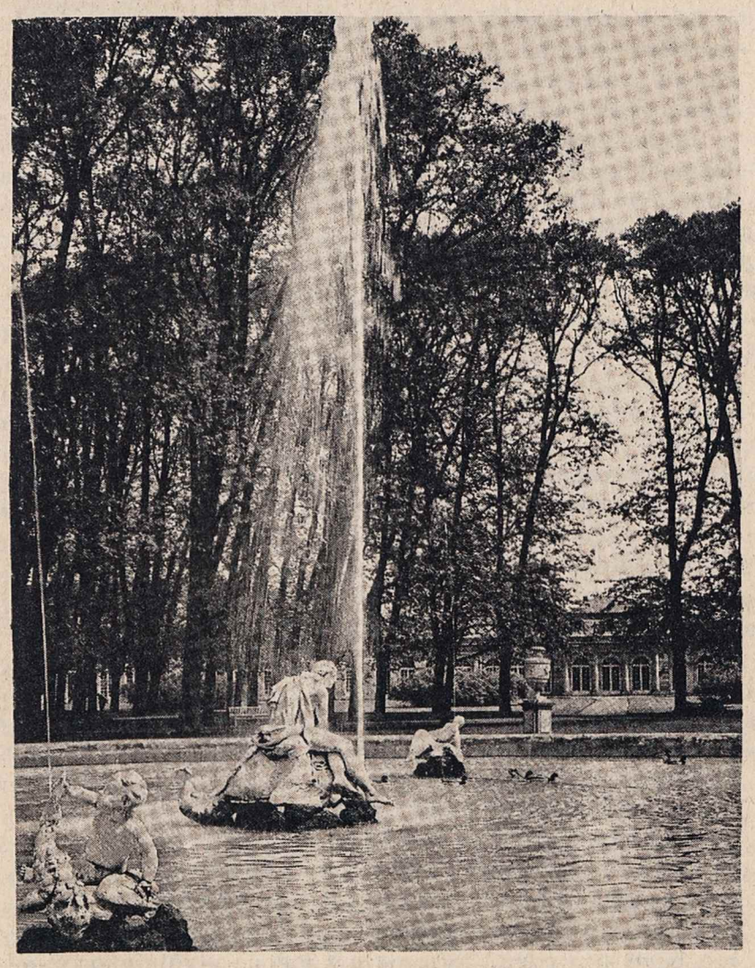

Gražiausias Vokietijos Pilies Sodas ARION , Schwetzingen'e

algimanto skiltis

NAUJAS VARDAS SKULPTŪROJE

Lietuviškojo meno pasauly Birutės Rauckienės vardas, bent iki šiol, galima sakyti, buvo kaip ir negirdėtas. Nesistebėkime tuo. Atrodo, kaip tradiciniai sakoma , lietuviškasis kuklumas ir vėl čia buvo palietęs vienos kūrėjos — menininkės sielą. Kas čia tokio? Nieko ypa- tingo . Yra daug stipresnių, kūrybingesnių, savitesnių... Gal taip, gal ir ne, bet, svarbiausia, kad kitų ragina - ma, B. Rauckienė, pagaliau buvo įtikinta, kad jos debiutas bus ir prasmingas ir savuoju įnašu turtingas lietuviško- jo meno aruode.

Na, ir proga, jos didesniam viešam išėjimui visuo - menėn, taipogi buvo neeilinė. Kaip jau visi žino, Jungti- nių Valstybių Lietuvių Bendruomenė švenčia savo 30-ies metų gyvavimo sukaktį. Pagrindinės, tos sukakties iš- kilmės vyko Detroite. Maloniu ir geru sutapimu B. Rauckienės meno darbų paroda, kaip tik ir buvo atidary- tos trijų dienų minėjimo iškilmės. Apie jas reikiamai jau buvo rašyta mūsų periodikoje. Nebent derėtų papil - dyti, kad turiningumu, išieškotu žodžiu apie B. Rauckie- nės asmenybę kalbėjo kultūrinius reikalus tvarkanti Liu- da Ruginienė ir, atskirai, apie menininkės kūrybą ir bendrąjį potencialą, nusiteikimus, papasakojo Dalia Au- gūnienė.

Po visų tų oficialumų jau buvo galima apžiūrėti išsta- tytus meno eksponatus —20 paveikslų ir 22 skulptūras. Pirmoji pažintis su B. Rauckienės meniniu pasauliu bu- vo išskirtinai maloni. Taip pat tiesa, kad, mėgėjo aki - mis žvelgiant norėtųsi teigti, kad jos stiprybė glūdi ne- tiek tapyboje, kiek skulptūroje. Reikia laukti, kad naują- jį vardą tinkamai įvertins ir savąsias išvadas pateiks meno žinovai, kompetentingi kritikai. Tokiu nesant, žinoma, yra sunkoka duoti tokį ar kitokį įvertinimą. Tai bus daugumoje paprastos, atkištinės ir į jokį principinį dėstymą nepretenduojančios pastabos.

Nuodugniai apžiūrėjus tą išstatytų skulptūrų kolekci - ją, maloniai nustembi ir džiaugiesi tais eksponatais. Taip ir matai, kad skulptorė turi individualų kūrybinį charak- terį, estetinį skonį, tvirtą ir plačią vaizduotės skalę, jokiu būdu neiškrypstančius į pigius pramoginius efektus. Kiekvienam kūriny matai ir jauti disciplinuotą, jai savi- tą credo ir nepasitenkinimą tik vidutiniškumu. Medis, cementas, molis, bronza, tai medžiagos, kuriomis, at- rodo, vienodai lengvai manipuliuoja Birutė Rauckienė. Jos naudojama forma kažkaip nėra sustingusi, bet duoda dramatinį tokio lyg lengvumo ar gyvybės efektą. Kiek- viena skulptūra pilnai išieškota ir išbaigta figūrose, žmo- gaus anatomijos formos išpildytos iki detalinių smulk - menų. Tai, turbūt, ilgų ir intensyvių studijų išdava. Priedui — turimas talentas, nes tokio neturint, ir re - zultatai būtų netiek iškilūs.

Norėtųsi tikėti (ir linkėti), kad B. Rauckienė neliktų tik laisvalaikio menininke, bet ir toliau būtų kūrybinga savuoju įnašu į mūsų netaip jau gausų skulptorių skaičių. Tiesa, tas nebus lengva, nes žmonos ir motinos parei- gos, bei dvi nuolatinės gyvenamosios vietos (Michiganas ir Florida), gal ir nepalieka daug vietos meniniams nu- siteikimams bei talento ugdymui. Vis dėlto būtų pagei- dautina, kad su savaja kūryba ji galėtų pasirodyti ir ki- tose vietovėse, ir ateity ir vėl su naujais darbais Det - roito padangėje. Buvome maloniai nustebinti paskutinio- sios parodos metu, būsime pasiruošę ir naujiems jos kūrybiniams laimėjimams, tikime, netolimoje ateity.

Pirmas įspūdis nebuvo labai geras. Įėjus, buvo nepa- kankamai šviesu. Susėdoma prie stalų be staltiesių. Patys stalai tamsios spalvos, labai supiaustyti ir išraižyti įvai- riais grioviais, grioveliais. Manėme, kad staltieses už - klos vėliau - prieš valgį, bet to neįvyko. Vietoje kėdžių - sėdėjome ant pajuodusių suolų. Lubos buvo apkabinėtos įvairiais įrankių įrankiais. Taip besidairant, viena pa - davėja pradėjo nešti daržovių indelius apetitui sužadinti, nors ir be jų jis jau buvo neblogas. Atnešta sriuba greitai pranykdavo. Belaukiant mėsiško patiekalo, vėl radosi lai- ko pasidairyti. Šalia anksčiau pastebėtų įvairių kalviškų ir stališkų įrankių, dabar sienose pamatėme eiles nuot - raukų rėmuose. Tai buvo atvaizdai didikų, tokius resto - ranus lankiusių. Pagaliau, vienintėlė padavėja visiems atnešė ir mėsiškojo patiekalo - jautienos kepsnį su dar - žovėmis ir pabaigai po porciją ledų ir stiklinę vyno. Šis malonumas mums kainavo po 20 amerikoniškų dolerių.

Po poros valandų iš čia išvykome jau nakties poilsiui ir paskutinę naktį praleisti šiame viešbutyje. Važiuojant namo, iš vadovo paaiškėjo, kad tai būta 17 amž. restorano imitacija. Apkarstytų įrankiais restoranų jau dabar gali- ma užtikti ir Kanados žemėje. Jis taip pat priminė, kad Heidelberg'as paskutiniojo karo metu, nebuvo paliestas ginklo. Taip buvo susitarta kariaujančiųjų pusių. Dėl gra- žių gamtovaizdžių, daugybės istorinių architektūros pa - minklų, universitetų garsumo ir pilies, miestas yra la- bai skaitlingai lankomas ir mėgiamas turistų.

Kitos dienos rytą apleidome Heidelberg'ą bet apgai- lestavome, kad dėl laiko stokos liko dar daug istorinių ir kitų vertingų vietų neaplankyta. Išvažiuodami iš miesto , sustojome ties JAV kariuomenės štabo būstine. Keliolika jos pastatų aptverta vieline tvora. Jokio kariškių ar jų automašinų judėjimo nebuvo. Nieko negalima įtarti, kad tai svetimos ar savo kariuomenės vietovė. Sekančios die- nos kelionės tikslas buvo Austrijos tyroliečių sostinė Insbrukas. / bus daugiau /

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRA- ŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - L I E T U V I Š K A I

KULTŪRINIS PUSLAPIS

" LIETUVIO ŽURNALISTO " Nr. 10 PUSLAPIUS PAVARČIUS...

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvių Žurnalistų Sąjungos narius atlankė buvusios Centro valdybos narės, žurnalistės Rūtos K.Vydžiūnienės redaguotas neperiodinis sąjungos žurnalo numeris. Savo įžanginiame straipsnyje redaktorė tarp kitko klausia: "..Ar šie minimi straipsniai iš viso būtų buvę parašyti...?" (...) ar visus tuos straipsnius, kaip vienas kolega ankščiau buvo pataręs, nebūtų buvę geriau išspausdinti mūsų periodinėje spaudoje... ?.

Žurnalo išorinė forma, modernus ir gyvas turinio išdėstymas, ryškios, vertingos nuotraukos daro jį patrauklų ir mielą skaitytojui.

Perskaičius jo autorių straipsnius, vaizduotėje iškyla ne tik istorinis, gruoblėtas mūsų spaudos kelias, bet drauge dinamiška ir spalvinga jos bendradarbių mozaika. Šalia knygnešių gadynės spaudos darbuotojų, kaip Marija Pieseckaitė-Šlapelienė, savo mintis ir sumanymus drąsiai dėsto jau svetur gimę ir svetimos kultūros židiniuose išsimokslinę jaunieji lietuviai žurnalistai. Šalia senųjų, palaužtos sveikatos mūsų spaudos ąžuolų: Vinco Rastenio, Marijos Černeckytės - Sims, devyniasdešimtą amžiaus laiptą kopiantį Feliksą Motuzą, stoja jaunieji: Rita D. Bureikaitė, Gintaras Grušas, Arūnas Sodonis, Nora Burbaitė ir eilė kitų. Todėl ir norėtųsi čia pagirti redaktorės, Rūtos Vidžiūnienės, sumanymą ir ryžtą pakviesti į "Lietuvio Žurnalisto" bendradarbius jaunosios kartos plunksnos mylėtojus, nes antraip, abejoju, kad jie keno būtų buvę pakviesti, o jų pareikštos mintys ir keliami sumanymai, manau yra įdomūs mūsų skaitančiai visuomenei.

Štai Rita Bureikaitė savo straipsnyje: "Jei mane paklaustų"... rašo:"...Paaugę jungėmės į lietuviškas organizacijas... Dalyvavimas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese paliko neužmirštamą įspūdį. Pagaliau nuvykimas į Lietuvą, kad ir keletai dienų., fantaziją pavertė realybe. Savo akimis pamačiau Gediminо kalną ir pilį, kuri tačiau nebuvo "pelėsiais ir kerpėmis apaugusi", kaip Maironis apdainavo. Pamačiau Nerį ir Nemuną, nešantį savo skaidrų vandenį į Baltiją. Dabar žinau kas yra man Lietuva: jau ne abstraktas, bet tikrovė. Nesuprantu, kodėl kai kurie senieji taip bijo, kad jaunimas vyksta į savo tėvų žemę? Gal mano, kad tuojau susižavės lietuvių tautai primesta svetima sistema? Nejaugi laiko mus naiviais, neatskiriančiais gėrio nuo blogo. Argi ne ta Lietuva davė Kalantą, Simą Kudirką, Šakalį ir daugelį kitų"?

Gintaras Grušas savo straipsnyje: "Jaunimas ir parapija" nagrinėja lietuviškos parapijos ateitį. Jis sako:"Istoriškai išeivijos lietuvių kolonijų centrai buvo ir yra vietovių lietuviškos parapijos... Vienintėlė išeitis išlaikyti tas parapijas yra pritraukti jaunimą. Dauguma amerikoniškų parapijų turi įvairių pramogų įtraukti jaunimą į savo eiles. Lietuviškų parapijų kunigai turėtų pasimokyti iš šitokių pramogų ir savo pirmaeilių tikslų tarpe laikyti jaunimo pritraukimą prie lietuviškų parapijų. Gal šitaip lietuviško jaunimo tarpe atsirastų daugiau pašaukimų į kunigus ? ...Turėtų atnaujinti ir sumoderninti bažnyčios apeigas, o nesilaikyti mirtinų senų tradicijų, jei nepritrauks jaunimo, tos parapijos išmirs..."

Arūnas Sodonis kritiškai peržvelgia jaunimo švietimą lietuviškose mokyklose. Savo straipsniu "Mes nenorime gyventi sapne" jis sako: "... Aš lankiau Dariaus ir Girėno lituanistinę mokyklą 9-rius metus ir Čikagos Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą 4-rius metus, ir beveik kiekvienais metais buvo dėstoma klasėje Lietuvos istorija. Aš išmokau apie Mindaugą, Gediminą, Vytautą Didįjį ir apie Nepriklausomą Lietuvą. Mano klausimas yra toks: kodėl nieko nemokino apie dabartinę Lietuvą ?

Aš nesakau, kad senosios istorijos mokymas yra blogas, bet, mano nuomone, dabartinės Lietuvos istorijos mokymas yra būtinas suprasti, kokioje padėtyje Lietuva yra šiandien. Dauguma vyresniųjų mano, kad jaunimas yra nepasiruošęs perimti veiklą. O aš sakau, kaip mes galime būti pasiruošę, jeigu iki paskutinių metų lietuvių gimnazijoje mus moko apie Liublino Uniją? Mes nenorime gyventi sapne, kuriame Lietuva staiga pasidarys laisva ir viskas bus gerai. Mes norime ne tik žinoti, bet ir suprasti, kas ištikrųjų ten dedasi ir kas praktiškai gali būti atlikta, o ne tik klausytis emocinių keiksmų prieš rusus...".

Nora Burbaitė vaizdžiai aprašo savo dienos darbą Phoenix, Arizonos žurnalo "Home-Garden" redakcijoje, kur ji yra reporterė ir redaktoriaus padėjėja. Būdama Amerikos etninių grupių atstovė, N. Burbaitė per minimą žurnalą supažindina amerikiečių visuomenę su lietuviškų švenčių tradiciniais papročiais, valgių receptais ir gražiomis nuotraukomis. Jos lietuviškos kalbos vartojimas — sklandus, gyvas, išpuoštas lakoniškas posakiais, pažįstamas iš jos reportažo: "Kaip aš išmokau mylėti kiaušinį".

A. Adomėnas savo straipsniu: "Dirbkime visi kartu" aprašo visų pavergtų tautų pastangas kovojant prieš Amerikoje pagamintą ir N.Ė.A. (National Education Association indorsuotą Sovietų propogandinės filmos "Unknown War" (Nežinomas karas") rodymą amerikiečiams ir Sovietų Sąjungoje. Apie minėtą filmą Dr. Boris Segal (Harward University Russian Research Center) sako, kad šita filmų serija yra "įžeidimas tų milijonų žmonių, kurie buvo nužudyti Raudonosios armijos". Jaunojo žurnalisto A. Adomėno pastangomis, veikiant su Amerikos lenkais, čekais ir pabaltiečiais N.Ė.A. prezidentui Mc Guire buvo įteiktas protestas, kuriame nurodomi faktai, paneigiant Baltijos valstybių nepriklausomybę.

Plačiai su gražiomis nuotraukomis žurnale peržvelgiama lietuviška spauda V.Vokietijoje ir P. Amerikoje-Argentinoje. Parodomos ir ten esančių lietuviškų laikraščių vinjetės. Žurnalisto Petro Čiabio pasisakymas apie Argentinos lietuviškos spaudos vargus ir klystkelius.

Labai įdomios invidualios nuomonės ir siūlymai lietuvių žurnalistų, pasklidusių pasaulio kontinentuose, atspausdintos žurnalo "Laiškai" skyrelyje. Nenorėčiau sutikti su kolegos Cezario Surdoko nuomone, kad "kažkas, kažkur, kažko per daug, kažkaip nebaigta ir t..t." Žinoma, kiekvienas iš mūsų siekiame tobulumo, grožio ir gėrio, bet mūsų dienų sąlygose, dažnai išeina netaip, kaip norime. Reikia džiaugtis ir tuo, kas padaryta. Prisidedu prie kolegos Alf. Nako pastabų — kad priešpaskutinis "LŽ" numeris mūsų spaudos buvo ignoruotas, nepaminėtas. Turbūt jau mūsų tokia dalia būti pamirštiems, prigijus papročiui kultūriniuose parengimuose, kur uždaromajame žodyje vedėjas dėkoja visiems ir salės, ir stalo, ir virtuvės darbininkams, tik visuomet pamiršta padėkoti spaudos darbininkams, kurie parengimą laikraščiuose populiarino.

Kolegė A. Saudargienė iš Australijos kelia mintį viena "LŽ" numerį paskirti Australijos lietuvių žurnalistui ir spaudai. Gražus sumanymas. Jis pasitarnautų ir abipusiam ryšių palaikymui ir geresniam pažinimui tenykščio lietuviškos spaudos darbo sąlygų. Įdomus iliustruotas savo narių veiklos skyrelis. Iš jo kronikinės informacijos sužinome kaip, kur pavieniai žurnalistai darbuojasi ir kokių laimėjimų yra pasiekę. Nepamiršti ir mūsų radio kumunikacijos žurnalistai per tris dekadas perduodant laisvojo pasaulio lietuvių žinias okupuotai Lietuvai. Pagaliau kondensuotais nekrologais prisiminti ir mūsų, iškeliavę į Anapilį, Sąjungos nariai. Ir buvusio Centro Valdybos pirmininko J.Kuprionio atsisveikinimo žodis. Užbaigiant tenka tik pareikšti padėką "LŽ" Nr.10 redaktoriai Rūtai K. Vidžiūnienei ir visai redakcinei kolegijai už paaukotas savo laisvalaikio valandas, parengiant retą ir labai naudingą informacinį leidinį, ir juo praturtinant mūsų spaudos kultūros istoriją.

J.V. Sūduvas

Niekada negalima nuo idealizmo pavargti, ir niekada idealizmas negali pasenti. Galima pavargti nuo kalbų apie idealizmą, bet ne nuo paties idealizmo. Kur atsiranda šnekos apie idalizmo nusibodimą, jos liudija, kad daugiau idealizmo yra kalbose, negu darbuose. Idealizmas iš tiesų yra ne žodžių, o gyvenimo dalykas. Pasensta tušti žodžiai, o ne idealizmas, nes jis yra pati dvasinės jaunatvės paslaptis. J.Girnius /Iš "Idealas ir laikas"/

●

Marius Valinskas 8 sk.

KODĖL MES TURIME IŠMOKTI LIETUVIŠKAI ?

Man svarbu išmokti lietuvių kalbą, kadangi visi mano giminės yra lietuviai. Esu užgimęs lietuvis ir aš turiu taip pasilikti iki dienos kada aš mirsiu. Mano tėvai labai gerai kalba lietuviškai. Jis turėjo daug bėdos išmokyti. Jeigu aš nekalbėsiu ir nežinosiu lietuviškai, jie galvos, kad jie nepakankamai gerai bandė ir ko nors nepadarė, bandant mane išmokyti. Bet aš žinau, kad jie labai nori mane išmokyti, jie išlaiko lietuvišką kalbą.

Aš pažįstu daug jaunų lietuvių, kurie kalba angliškai su tėvais. Tas parodo, kad jų tėvai ne taip smarkiai bandė juos išmokyti. Todėl mes einame į lietuvių mokyklą, kad tie vaikai, kurie turi tėvus, kurie ne taip smarkiai bandė išmokyti juos lietuviškai., jie išmoks lietuviškoje mokykloje.

Jeigu kada nors nuskrisiu į Lietuvą ir sutiksiu vieną lietuvį ir jis pradės mane kalbinti lietuviškai, ir aš nemokėsiu, jis gal man norėtų sakyti: "Koks lietuvis esi, visai nemoki lietuviškai?" Bet jeigu aš mokėsiu, jis bus labai laimingas, aš irgi būčiau laimingas.

Aplinkui mūsų namus yra daug prancūzų. Dauguma jų moka tik prancūziškai. Aš moku tris kalbas: lietuviškai, angliškai ir prancūziškai. Jie mano, kad aš esu labai gabus. Aš irgi taip galvoju. Aš labai laimingas, kad moku lietuviškai ir aš bandysiu tą kalbą mokėti per visą gyvenimą.

Juozas Šilėnas

VEIDU Į ŠIAURĘ

Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II- jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

JURGAIČIŲ PADANGĖJE

/tęsinys/

39 —

Malonus ir simpatingas jaunuolis prievarta, kaip ir daugelis lietuvių įvilktas į Reicho Darbo Tarnybos uniformą, turi tarnauti svetimųjų kėslams.

Slenka diena po dienos. Mostim gydomi spuogai mažėja, sveikstu. Prie įvairių darbų lyg ir apsiprantu: daugiau ponui puskarininkiui grindų plauti nebeteko. Pasirodo, kaip taisyklė, jas išplauna pirmąją dieną atvykęs.

Kartu su Taruliu valome takus nuo gausaus sniego, juos išbarstome žemėmis, kad nebūtų slidu. Siautusi sniego pūga aprimo, lengvas atodrėkis tirpdo minkštą sniegą. Jis lipnus ir slidus. Pušų žaluma tokia žalia, sviežio sniego baltumoje.

Simpatingos sanitarės nėra tokios išdidžios, kaip kad iš karto atrodė. Praeidamos šnekteli, šypsniais apmėto, paklausia kaip jaučiuosiu, kad ir tamsiaakė Gerta: praeidama sustoja, kalbina, teiraujasi iš kur esu. Šneka, juokiasi iš mano netaisyklingai ištartų žodžių ir neskuba. Vešlios, kaštaninės garbanos dengia jos tamsias akis. Jai judant, bangomis vilnyja ant jos dailių pečių. Jai juokiantis, taip vylingai kilnojasi jos pakili krūtinė. Nueidama šūkteli, parodydama blauzdas, rankomis sugriebia lipnaus sniego gniūžtę ir paleidžia man, palydėdama juoko šypsena. Nukritusi gniūžtė sniego subyra po mano kojom, o ji lyg stirna pasišokinėdama, nubėga ir dingsta sanitarų barakų prieangyje. Neveltui ir puskarininkis jau pirmąją pūgos dieną Taruliui liepė nuvalyti sniegu užverstą taką prie jos durų.

Likome vieni du su Taruliu, Karolis išvyko, o naujų į mūsų kambarį kol kas dar nepaskyrė.

Vakarais, pavirtęs ant lovos, kambario sienų šešėliuose matau klaidžiojančias juodas Gertos akis. Jos smulkūs žingsniai girdisi karidoriaus taku. Jos skambus, linksmas balsas rodos ūkauja kartu su nakties vėjais palangėse. Jos vylinga šiluma, rodos sklinda nuo įkaitusio pečiuko, stovinčio kambario viduryje.

Pasiilgau barakuose esančių draugų, kazin kaip jiems ten sekasi? Gal kur nors išvyko, o gal kaip ir mes su Taruliu, kapstosi sniego pustymuose, atkasinėdami užpustytas bombas. Kažin, ar kepa bulvinius blynus? Rodos ir jaučiu jų skanų kvapą. Kažin ar Šlubis ir Viršyla vis dar tebesiginčija apie Taropecus?

Bombų tikriausiai nevežioja, nes perdaug sniego. Virš aerodromo tyla, lėktuvai sniego užversti miega aerodromo pakraščiuose. Kol kas negirdėti patrankų dundejimo. Mus gaubia rami žiemos tyla.

Jei ne Tarulis, būtų nuobodu. Jis nuolat judrus, nuolat šnekus, penktą dešimtį metų einąs, stambaus sudėjimo, vidutinio ūgio, žvalių akių, kiek kompuotos nosies, visad besišypsąs kalvotos Aukštaitijos sūnus. Jei jo nuotaika gera, visados randa kalbos temą, jei kas ant širdies, — tylus. Tą minutę susimąstęs, bet jį prakalbink, patylės, bet po valandėlės — jis vėl švystančiu veidu, vėl pravirom lūpom, vėl plaukia jo žodžių pynės, jei ne bėgančių dienų įvykius, tai apie jo pragyventų dienų dienas, ilgus metus jam būnant Lietuvos pasienio tarnyboje.

Kai po vakarinio patikrinimo dešimtą valandą, mes turime būti lovose ir kambario šviesa užgesinama, tada dar tebedegančios pečiuje ugnies šviesoje, iš kambario kertėje stovinčios jo lovos pasigirsta vienokia ar kitokia istorija, nauja, negirdėta, įdomi. Klausaus aš jų kartais iki vidurnakčių, užmiršdamas sienomis klaidžiojančias Gertos akis, iki arba jisai nutyla, arba aš nuo nuovargio sumerkiu akis.

"Buvo pats viduržiemis. Šaltis laikėsi kelinta diena iš eilės. Tuo metu saugojome pasienio barą tarp Labanoro ir Jonuškio. Gavome pranešimą, kad iš lenkų užimtos pusės ruošiasi keli kontrobandininkų vežimai persmukti į mūsų pusę. Poros kilometrų ruože išdėstėm sustiprintą sargybą. Laukėme visą pusdienį iki vidurnakčio. Pradėjo snigti, pakilo audra, lygiai kaip prieš porą dienų. Paskirtam poste buvome dviese, dešinėje už puskilometrio, buvo kita pora. Pykome ant rajono viršininko ir savo šuniškos dalios. Pačiame vidurnaktyje, siaučiant sniego pūgai menkas malonumas styroti lauke. Glaudėmės krūmų užuovėjoj ir laukėme patys nežinodami, ko.

Dešinėje, vėjo staugime sutriokšėjo du šūviai, keliuku, prie kurio budėjome, išgirdome atlekiančio arklio kanopų dundesį. Iššokau, bandydamas sulaikyti. Staiga prieš save sniego sukūryje išvydau atlekiančio arklio ir rogių siluetą. Surikau — stok, — bet vos spėjau pasitraukti į šoną nuo arklio, kaip vežimas vėju prašvilpė, vos manęs neužkliudęs. Su manim buvęs į bėglį paleido šūvį.

Pykome ant savęs, kad taip lengvai paspruko nežinomas kontrabandininkas. Šokom vytis rogių vėžėmis, kol dar jas nespėjo užpustyti. Už puskilometrio vėjo šėlime išgirdome vaitojimą ir randame iš rogių iškritusį žmogų, šūvio sužeistas į petį, dejuoja ir nejuda. Kas daryti: paimam jį ir nešam į būstinę. Reikia suteikti medicinos pagalbą.

Brendam per sniego pustynes, našta sunki ir labai nepatogu dviems nešti. Savo šautuvą atiduodu draugui ir aš, kaip stipresnis, užsikeliu sužeistąjį ant pečių ir nešu vienas. Jis laikosi užsikabinęs mano kaklo ir vis dejuoja. Draugas eina keletą žingsnių priekyje, rodydamas man mažiausiai užverstą sniegu kelią.

Staiga pajūtau stiprų kaklo suspaudimą ir stiprų kojų smūgį į pakinklius ir aš su visa našta išsitiesiu sniege. Stiprios kontrabandininko rankos negailestingai spaudė mano kaklą ir aš dusau. Silpau jo geležinių rankų replėse.

Laimei, mūsų grumtynes pastebėjo draugas, kuris prišokęs, šautuvo buožės smūgiu į kontrabandininko galvą atpalaidavo mane iš pasmaugimo. Žmogus aiktelėjęs išsitiesė šalia manęs. Jis buvo negyvas. Pasijutau labai nemaloniai. Pranešiau rajono viršininkui.

Kaip nustebom, kada kiti, pasiųsti su rogėm atgabeno lavoną: atpažinau netoli gyvenantį stambų ūkininką, gausios šeimos tėvą, nekartą Labanore karčiamoje prie bendro stalo buvusį...

Ir dabar, kai tik žiemos vėjas įsiunta, ima blaškytis ir dūkti, sniego vėpustiniai stogais verstis, visuomet prisimenu aną pavojingą įvykį Lietuvos — Lenkijos pasienyje, gūdžių miškų šešėlyje, prie Labanoro. Jei ne draugas, tikriausiai jau nebūčiau gyvųjų tarpe seniai, ir nei šiame svetimame krašte. Gaila, draugas keturiasdešimt pirmais su visa šeima užkaltuose vagonuose, tų judošių išvežtas į Sibirą. Greičiausiai jau ir gyvo nebėra". Su giliu atodūsiu baigė savo pasakojimą Tarulis.

Karidorium nubildi dežuruojančio žingsniai, cypteli varstomos durys. Lauke pro juodą nakties skraistę lango stikle prabėgančių debesų properšose suspindi šviesi žvaigždė.

Iš šiaurės rytų girdėti atidunda kurtus vykstančių kovų dundesys, bet jis dar tolimas, įprastas, net migdantis.

Gruodžio dvyliktoji. Rytinio apžiūrėjimo metu daktaras besišypsodamas lietuviškai man pasako: "Labai gerai, vakare galėsi grįžti į baraką". Nustebau išgirdęs gimtosios žemės žodžius, žodžius, kurių visai nesitikėjau išgirsti, kurių niekad per ankstyvesnius apžiūrėjimus nepasakė. / bus daugiau/

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

NAUJA AUTOMATINE TELEFONŲ STOTIS VILNIUJE

Baigiant įrengti galingiausią Lietuvoje automatinę telefonų stotį naujame Vilniaus gyvenamajame rajone Viršuliškėse, Vilnius gaus apie 200.000 naujų telefonų. Stoties įrengimai pagaminti Suomijoje. Vilniuje dabar yra apie 1/2 mil. gyventojų.

UŽTERŠIAMA NERIS

Vilniaus miesto ir pramonės nutekantieji vandenys, apie 225.000 kūb. metrų per parą yra dar nevalomi ir suleidžiant į Nerį, upė nuolat teršiama.

Spaudoje buvo paskelbtas tuo reikalu pasikalbėjimas su miesto inžinieriais, kurie paaiškino, kad miesto kanalizacijos valymo įrengimų statyba pradedama vykdyti Neries vingyje, žemiau miesto. Mechaninio valymo įrengimai ir dumblo džiovinimas kainuosiąs apie 18 mil. rublių, bet užtruks ilgai, kol juos pastatys, nes trūksta lėšų. Metams skiriama tik 2 mil. rublių.

NAUJA GELEŽINKELIO STOTIS IGNALINOJE

Moderniška geležinkelio stotis pastatyta Ignalinoje. Atnaujintos Marcinkonių, Šumsko, Vilniaus ir Kauno geležinkelių stotys.

Naujoji Ignalinos stotis ypač svarbi ir neatidėliotina, nes naujose gyvenvietėse, kurios talpina 15.000 žmonių-daugiausia rusų kolonistų- "specialistų" apgyvendinta. Kad bent lietuviškai mokytųsi...

PASIŽYMĖJO PANEVĖŽIO LĖLIŲ TEATRAS

Panevėžio Lėlių Teatro lėlės randamos Jugoslavijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos muziejuose, dalyvavusios Vme lėlių tarptautiniame festivalyje.

Rytų Vokietijos lėlininkai buvo atvykę į Panevėžį ir iš Ehrfurto miesto, taip pat pagarsėjusio savo lėlių teatru, atvežė keletą spektaklių. Lėlės buvo gerai išauklėtos, kalbėjo lietuviškai.

Svečiai dalyvavo Panevėžio Lėlių Teatro 15 m. jubiliejiniame minėjime.

KOVA SU ALKOHOLIZMU

Vilniaus sovietų aukščiausioji teismo sesija svarstė kaip ir kokie turi būti taikomi įstatymai kovai su alkoholizmu ir besaikiu girtavimu. Rūpinamasi dėl naminės degtinės ir kitų alkoholinių gėrimų, gamintų namuose, pavojingumo. Teismas taip pat susidomėjo, iš kur imami vertingi maisto produktai tokiems gėralams gamintis.

Žinome, kad vien bausmės nedaug padės kontroliuoti išsiplėtusią alkoholizmo ligą, nes reikia suprasti jos priežastis ir turėti metodų jai kontroliuoti. Kol kas efektingiausia ir išbandyta alkoholizmo gydymo priemonė yra nau - dojama A.A. organizacijos. Sovietinė valdžia šios organizacijos irgi nepripažįsta, nes ne jų "išrasta" ir negali būti kontroliuojama vyriausybės...

NUVALKIOTI IR NETIKSLŪS TERMINAI

Pasiskaičius okup. Lietuvoje leidžiamą spaudą informuoti ir apšviesti išeivijoje gyvenančius lietuvius, labai keistai ir atsilikusiai atrodo nuolat ir nuolat kartojamas titulas "buržuazinis", "buržuazinis emigrantas", "buržuazinių emigrantų mėnraštis", "buržuazinė spauda išeivijoje" ir t.t.

Išeivijoje visi lietuviai dirba įvairiausius darbus: rasi jų fabrikuose, krautuvėse, ūkiuose, mokyklose, statybose, inžinerijos srityse, aukštosios buhalterijos, universitetuose, ligoninėse, ir t.t. Visi- dar - biniukai vienoje ar kitoje srityje. Veltėdžių nėra, o kurie įsigijo didesnį ar mažesnį verslą-tai irgi nuolatinio didelio darbo ir pastangų dėka. Tai kodėl dar vis "buržujai" burliokiškai tariant?

PAŽYMĖTINI LAIMĖJIMAI

PLUNGĖS apskr. Alsėdžių bendraūkio/"kolchozo"/gyvenvietė už gražų susitvarkymą laimėjo Liaudies ūkio pasiekimų parodos diplomą ir aukso medalį.

OBELIJOS bendraūkis Alytaus apskrityje, prie Obelijos ežero įsteigė "Dainavos legendų parką." Liaudies meistras Ipolitas Užkurnis sukūrė ir pastatė 9 skulptūras pagal Vinco Krėvės literatūrinių legendų personažus.

Nei čia, nei kitur nėra paminėta, kaip tie bendraūkiai atsirado...

PAGERBTA JUOZO NAUJALIO KŪRYBA

Kauno Valstybinis Choras buvo surengęs muz. Juozo Naujalio kūrinių koncertus Kaune ir Vilniaus Paveikslų Galerijoje.

Chorui vadovaujant muz. P. Bingeliui, kūriniai įgavo naujos dinamikos ir aktualumo. J. Naujalio preliudus grojo vargonais B. Vasiliauskas.

Buvo išdpildyta 12 dainų, iš kurių žinomos ir populiarios "Burtai", "Ar skauda širdį", "Man liūdna", "Sudie", "Pavasaris", "Jaunimo giesmė", "Vasaros naktys", "Lietuva brangi" ir kt.

ILIUZIJOS APIE SOVIETŲ SĄJUNGĄ

J.V.

Amalrikas pranašavo Sovietų žlugimą 1984 metais. Mūsų kaikurie neperseniai atvykę iš Lietuvos emigrantai irgi pranašavo sovietų sistemos subyrėjimą. "Gal labai greit, o gal už 10 ar 20 metų. Pažvelkime į pasaulinės politikos eigą, ir pamatysime, kad šitokie pranašavimai, visiškas sovietų galios nuvertinimas nėra nei kiek mažiau, kaip ... iliuzija.

Štai jau dveji metai nuo sovietų invazijos į Afganistaną, ir jie ne tik nemažina ten savo kariuomenės, bet dar ją padidina; pranešama apie papildomą 5000 sovietinių karių kontingentą. Ar ilgai atsilaikys afganistaniečiai prieš sovietų brutaliai vartojamą karą, naudojant net nuodingas dujas, yra laiko klausimas. Kai komunistinė Kinija okupavo Tibetą, ten irgi dideleje teritorijos dalyje laikėsi tibetiečiai, laisvės kovotojai, bet kiniečiai centrus buvo užėmę pirmiausiai. Niekas tibetiečiams neatėjo į pagalbą, kaip niekas nepadėjo ir mūsų partizanams, kurie 10 metų beviltingai kovojo, nesulaukdami iš vadinamo laisvo pasaulio jokios paramos. Ar daug paramos sulaukia afganistaniečiai? Ar kas pajudino bent pirštą sovietų invazijos metu į Vengriją ar Čekoslovakiją? Gal šiandien pasikeitė?

Jei JAV prez. J. Carter'is menamai reagavo į sovietų invaziją Afganistanan, tai gal su Lenkija bent kiek kitaip? Tiesa, daugiau kalbų, daugiau triukšmo ir net skelbiamos sankcijos prieš Lenkijos komunistinę vyriausybę ir Sovietų Sąjungą, bet ar tos sankcijos yra veiksmingos? Sakoma, kad dėl Lenkijos santvarkos JAV nekariaus. Sovietai išorinės, matomos invazijos, kaip tai buvo daroma Vengrijoj ar Čekoslovakijoj, gal ir nevyktų. Štai buvo paskleidę kalbos, kad Lietuvoje siuvo lenkų karines uniformas. Gal jas siuvo ir kitose vadinamose sovietinėse respublikose, Taigi, sovietai sugalvojo "komflažinti" Lenkijos invaziją. Esą, rusų perrengtų lenkų uniformomis, randasi netik vidaus policininkų tarpe, bet taipgi ir karių tarpe. Gal lenkų karys ir nešaudytų lenko darbininko, bet naktimis atskraidinti sovietų kariai kas kita. Ypač sovietų karininkai ar jie infiltruoti nesudaro tą paslėptą invazijos "spiritus movens", kuri galėjo didele dalimi paralizuoti lenkų karinę vadovybę? Kuo paremtas kaikurių tvirtinimas, kad sovietai "nebeįkanda net Lenkijos"? Ir ką gi gali ar nori JAV pagelbėti slopinamiems laisvės pragiedruliams Lenkijoje?

JAV dabar intensyviai ginkluojasi, bet kariuomenė paliekama savanoriams, kaip labai retai kurioje pasaulio valstybėje. Nors yra didelis karinis biudžetas, bet nemaža jo dalis išleidžiama karių algoms. Klausimas, ar tokias dideles algas moka kariams kurioje pasaulio valstybėje, jau neminint komunistines valstybes. Todėl karo reikmenims mažiau belieka iš to didžiulio karinio biudžeto.

Pažvelkim aplinkui, Nicaragua jau tapo sovietine militarizuota valstybe, turinti dešimteriopai daugiau karių negu kita Centrinės Amerikos valstybė. Ar ilgai dar išsilaikys nesukomunistintos — Gvatemala, El-Salvadoras, Costa-Rica, Panama? Meksikos prezidentas yra Castro bičiulis ir jie susitikę nuoširdžiai sveikinasi, glebesčiuodamiesi. Prancūzijoj ir Graikijoj jau socialistiniai režimai. Prancūzijos ministerių kabinetan įsileisti keli ministeriai. Graikija nori išstoti iš Atlanto sąjungos ir panaikinti JAV karines bazes. Vokietija, tas pokarinis JAV bičiulis, nesutiko sulaikyti pristatymą sovietams didžiulių dujoms vamzdžių, tarėsi su atsilankiusiu Brežnevu ir, spėjamai, bus išsiderėję, kad Sovietai išleistų į Vokietiją daugiau vokiečių, kurių esama bent 100.000, norinčių gauti išvykimo iš Sovietijos vizas. O gal Izraelis yra antisovietinis su savo komunistiniais "kibucais" ir bent iki dabar su nuolatine tūkstantine žydų emigrantų srove iš Sovietų Sąjungos, kurių žymi dalis pasuka į JAV ir čia gauna pašalpas įsikurti.

O kokias pašalpas gavome mes, pokariniai emigrantai? Mūsų inžinieriai ir kiti intelektualai atvykę, nevengėnė indų plauti restoranuose. Ar buvo ir ar yra žydų emigrantų, kurie būtų priversti dirbti prasčiausią ir pigiausiai apmokamą darbą?

Nėra davinių manyti, kad Sovietų Sąjunga yra silpna ypač, jei ji yra remiama laisvųjų valstybių. Jei prez. Reagan'as sustabdo aukštos technologinės vertės išdirbinių eksportą į sovietus, kaipo sankciją, tai V. Vokietija ar Prancūzija skuba atsiradusią prekybinio eksporto poziciją užimti. Kitas atvejis komunistinė Kinija: ar jai teikimas technologinių žinių ar net pardavimas bet kurių ginklų iš JAV, tai nėra jų komunistinio režimo remiamas?

Jei JAV pritaikė kiek svaresnes sankcijas tokiai miniatūrinei Libijai, ją apšaukiant pasaulinio teroro iniciatore (nors ištikrųjų tokia yra pirmoje eilėje Sovietų Sąjunga. Buvo nutraukti su Libija diplomatiniai santykiai, atšaukiant ten dirbusius JAV piliečius, tai šimteriopai didesnei Sov. Sąjungai netaikoma jokių ją silpninačių sankcijų, nes paskelbtosios sankcijos tėra ištikrųjų tik propogandinio pobūdžio. Tai kokie daviniai leidžia rašyti apie Sov. Sąjungos neva menką galybę, kuomet daug laisvojo pasaulio valstybių jai talkininkauja? Todėl yra labai klaidinantis palyginimas, kad tik "... tai tėra biednioko (Sov. S-gos) trepsėjimas prieš milijonierių JAV-bes", kuris visai nesiruošia sudrausti rimtai tą išsiplėtusio "biednioko" pasaulinio masto sauvaliavimą.

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ!!!

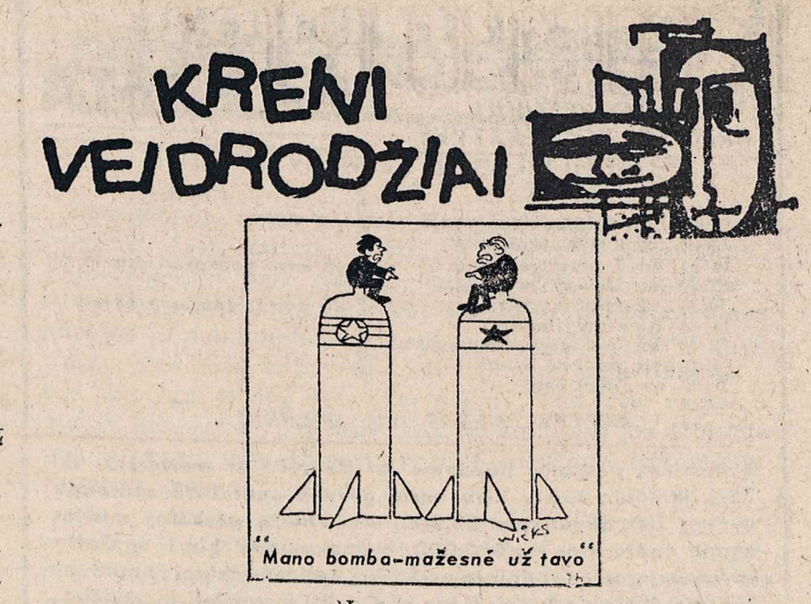

BIRŽŲ KRAŠTO SĄMOJUS

Atėjai ing kiemą, baik eit ir ing stubą.
Dešimt pirštų - katrą kandi, tą skauda.
Ne visad saulė švieč, ne visad lietus lyj.
Lipšni kaip smala.
Stum nuo sav' kaip smertį.
Viena paukštė geriau rankoj, o ne dvi medyj.
Papjovė be peilio. /parinko M. Čapkauskas/

ŠOKOLADAS, CASANOVA IR NAPOLEONAS

Stepas VARANKA

/pabaiga/

1765 m. anglas John Hannon su finansine pagalba dr. James Baker įsteigė pirmą JAV-se, Dorchester, Mass. šokolado fabriką. Tai vienas iš seniausių ir žinomiausių fabrikų Amerikoje.

Šokolado paslaptis — "stebuklingas" medis, vadinamas THĖOBROMA, "dievų maistas", cacao. Medžiai auga 20 laipsnių nuo ekvadoro, Brazilijoje, Meksikoje, Ganoje, Nigerijoje ir kituose kraštuose. Medžiai kartais siekia iki 60 pėdų. Plantacijose iki 20 pėdų. Cacao medžiai žydi be pertraukos. Per metus medis duoda iki 100.000 žiedų. Žiedai yra balti, ružavi, geltoni ir sunkiai išreiškiamos spalvos.

Šokolado gaminimui yra reikalingos sėklos, kurios randasi dideliame kiaute, vadiname "pod". Tie "kamuoliai" yra renkami du kartus į metus. Kakao medžiai duoda vaisius per 40 metų. Viduje kieto kevalo, kuris nokdamas keičia savo spalvą iš žalios į geltoną, raudoną ir violetinę iki prinokimo. Kevale būna nuo 20-60 pupelių kartaus skonio. Apie 400 pupelių yra reikalinga pagaminti 1 svarui šokolado. Vienas medis duoda 20-30 "pods" -- kevalų.

Pasaulio pareikalavimas paskutiniu metu per metus buvo 1.6 milijonai metrinių tonų neapdirbtų coca pupelių, kurių kaina siekia apie 3 bilijonus dolerių.

Po fermentacijos ir išdžiovinimo pupelės yra siunčiamos šokolado gamintojams, kurie išsirenka pagal savo slaptus receptus. Pupelės yra valomos, "kepamos", atidaromos, skaldomos į gabaliukus vadinamus "nibs", kurie turi apie 50% coca riebalų. Tai pagrindinis šokolado ir coca produktas. Coca riebalų maišimas sudaro šokolado skystį. Jeigu tas skystis būna supilamas į formas ir laikomas tam tikrą laiką, jis užšala ir tampa kartus šokoladas. Plytelės dydis priklauso nuo formos.

Šokolado gamintojai tą skiedinį maišo su cukrum, pienu riešutais, razinkomis, slyvomis, apelsinais ir kitais įvairiais vaisiais. Šokolado pramoninikai šiandieną samdo menininkus, kurie jiems iš šokolado pagamina įvairiausias formas, miniatūrinius žinomus pastatus, bažnyčias, bokštus, žinomų žmonių figūras, gyvulius, paukščius ir net įvairias sveikinimo atvirutes — perskaityk ir valgyk.

1894 metais Milton Snavely Hershey pradėjo gaminti šokoladą su migdolų riešutais. Šis šokoladas pasidarė labai mėgstamas ir populiarus. Toji firma pasidarė viena ir didžiausų pasaulyje. Šiandieną matome, šokoladas tapo be maž kasdieniniu maistu.

Nepaprastiems šokolado mėgėjams pinigai nesudaro problemos. JAV yra firma, kuri šokoladą vadina "Godiva", pristato į namus moteris jojanti ant balto arklio, kaip toji legendarinė Godiva. Pristatymas to šokolado kainuoja 3,000 dolerių.

Australijai priklauso savotiškas rekordas. Melburne iš šokolado buvo pagamintas įvairiaspalvis Velykų kiaušinis. Jis buvo 10 pėdų aukščio ir svėrė 4484 svarus.

Yra šokolado mėgėjų, kurie savo gyvenimą pašventė šokoladui, kaip Milton Zelman, leidinio "Chocolate News" leidėjas. Jo apskaičiavimu, amerikiečiai suvartoja permetus už 1.8 bilijonų dol. Iki šiol buvo galvojama, kad šveicarų ir belgų šokoladas buvo geriausi pasaulyje. Paskutiniu laiku amerikos gamintojai be maž pralenkė juos. Amerikiečių, ypač "Casavova" firmos gaminiai Milforde pralenkia kitų firmų gaminius. Greičiausiai "Casanova" vardas turi nemažai įtakos.

Sakoma, kad Montezuma tikriausiai žinojo daugiau apie šokolado gerumą negu šių dienų mokslininkai. Pagal dr. Donald F. Klein ir dr. Michael Liebowitz iš psichiatrinio instituto, New Yorko apygardos įsimylėjusių žmonių smegenyse yra tam tikra substancija, vadinama "phenylethylamine", kuri sukelia "rožines" svajas, panašiai kaip sukelia amphetamines, Pasirodo, kad šokoladas turi daug phenylethylamino.

Nenuostabu, kad šokolado pramonininkai pasirenka tokius vardus, kaip Napoleonas, Casanova, Madame du Barry, Godiva, Birutė, Aukštaitė ar net Karvutė, kad pritrauktų daugiau pirkėjų ir gautų didesnį pelną.

Pabaigai prisimintina, kad jaunutės Lietuvos valstybės šokolado išdirbiniai tikrai nebuvo blogesni už geriausius šveicariškus bei belgiškus gaminius. Rusai ir dabar naudoja Lietuvos Receptus.

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:
Leonui G.: 366–2548 (namų); 489–5391 (darbo);
Henrikui N.: 277–7868; Dainiui L.; 768–9606;
Donaldui D.: 661–1733.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669–8834

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:
13½%	už 90 dienu term. ind.	
14 %	už 6 mėn. term. ind.	
14½%	už 1 metų term. ind.	už asm. paskolas nuo 19 %
13 %	už 3 metų term. ind.	
14 %	už pensijų planą	už mortgičius nuo 18¼ %
14 %	už namu planą	
13 %	už specialias taup. sask.	
11 %	už taupymo sask.	
6 %	už čekių sask.	

AKTYVAI VIRŠ 29 MIL. DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10 - 3
Antradieniais	10 - 3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10 - 8
Penktadieniais	10 - 8
Šeštadieniais	9 - 1
Sekmadieniais	9.30 - 1

MOKA UŽ.

90 dienų termin. indėlius	14 %
180-185 d. term. ind.	14 %
term. indėlius 1 metų	14½ %
term. indėlius 3 metų	13 %
pensijų s-tą	15 %
spec. taup. s-tą	14 %
taupomąją s-tą	11 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	18½ %
mortgičius nuo	17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

• Buvęs Lietuvių Namų Žinių biuletenio redaktorius J. Varanavičius dėl susidariusių aplinkybių iš šių pareigų pasitraukė. Šiuo metu L.N Žinias laikinai redaguoja I. Girinis.

MIRĖ RAŠYTOJAS IR ŽURNALISTAS STASYS TAMULAITIS

Stasys Tamulaitis, gyvenęs St. Pętersburg'e, mirė š.m. balandžio 18 d. ir buvo palaidotas Šv. Jono kapinėse, Toronte.

Velionis Stasys Tamulaitis nepriklausomoje Lietuvoje buvo gimnazijos mokytojas, dirbo Kaune, aktyviai reiškėsi ir JAV, Chicagoje, bendradarbiaudamas spaudoje "Drauge" ir kt. Taip pat buvo parašęs apysakų, novelių/"Rudens melodijos", 1938 m., "Trimitas iš Vakarų", 1944 m. ir kt./.

St. Tamulaitis daug aukojo Tautos Fondui ir kitiems lietuvybės reikalams. Buvo viengungis, gimęs 1909 m. Paliko brolį rašytoją Vytautą Tamulaitį su šeima ir 2 seseris. J.Krk

PASIŽYMĖJO LIETUVIS POLICININKAS

Du miesto policininkai pasižymėjo, kaip vietos spauda rašo, inteligencija ir greita veikla suimant 2 asmenis už žmogžudystę.

Vienas jų lietuvis Robertas Pilkauskas, policijoje išdirbęs 22 metus ir Edward Boltuc bus pagerbti specialiame bankete.

Robertas PILKAUSKAS

LITUANISTINĖS MAIRONIO MOKYKLOS VAJUS

Specialus Toronto Maironio Mokyklos Komitetas lėšoms telkti kreipiasi į jus su svarbiu prašymu.

Maironio Mokyklai būtinai reikalingas kopijavimo aparatas įvairiems nuorašams, kaip Mokyklos laikraštėliui, kalbos pratyboms, mokinių chorui, vaidinimui ir t.t. Taip pat reikia įsteigti Mokyklai lietuviškų knygų bibliotekai ir įsigyti kitų mokslo priemonių. Numatyta išlaidų $ 8.000.

Mūsų jaunimas yra mūsų ateitis. Šeštadieninė mokykla, šalia šeimos, yra pagrindinis lietuviško auklėjimo židinys. Tam židiniui šiandieną trūksta būtinų mokslo priemonių, kurios žymiai palengvintų mokytojų, tėvų ir pačių mokinių pastangas geriau bei greičiau išmokti lietuviškai galvoti, skaityti ir rašyti.

Tikimės jūsų teigiamo įvertinimo mūsų pastangų ir greitos paramos šiam svarbiam reikalui.

MAIRONIO MOKYKLOS VAJAUS KOMITETAS

pirm. dr. Aldona Šipelienė, vicep. Aušra Karkienė, ižd. ir sekr. Giedra Slaboševičienė, nariai - dr. Kazys Ambrozaitis, Vytautas Birieta, dr. Judita Čuplinskienė.

Čekius rašyti "Maironio Mokyklos Vajus", siųsti: dr. A. Šipelienei, 36 Ashmount Cres., Weston, Ont. M9R 1C7 arba įnešti į "Paramą", sąsk. nr. 6958, /1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6/, Prisikėlimo Kooperatyvo sąskaitos nr. - 4447/999 College St. Toronto, Ont. M6H - 1A8/.

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NOTI NUSTOTI – MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487 – 5591

toronto

A. LUKOŠIUS

LIETUVIŠKOJI "ROMUVA"

Š.m. kovo 14 d. Lietuvių Namuose, kaip žinome, vyko koncertas ir dailaus žodžio popietė, kuriuos surengė specialus skautų Romuvos Stovyklavietės Komitetas. Šiuo parengimu buvo užbaigiamas specialus vajus šios 20 metų gyvuojančios stovyklavietės pataisymui atžymėti.

Vyr. Kanados Lietuvių Skautininkas V. SKRINSKAS savo žodyje priminė, kad planuojant Toronte lietuviams įsigyti Lietuvių Namus, buvo pakviestas į pasitarimus ir skautų atstovas. Skautai nuo atskirų namų įsigijimo susilaikė. Tada, sk. Jonui MATULAIČIUI kilo sumanymas, kad skautams reikia įsirengti savą stovyklavietę. Jis rado tai minčiai pritarėjų, ir prasidėjo vietos apžiūrėjimai.

Jau 1952 m. žiemą važinėta, ieškant tinkamos vietos. Pirmutinė surasta nebloga vietovė dėl pinigų stokos ir uždelsimo buvo prarasta. Vėliau J. Matulaičiui jau išsikėlus į Kaliforniją, šis, kuriam laikui primirštas reikalas ir vėlei atgijo apie 1960 m. Buvo sudaryta iniciatorių grupelė, kuri šiuo reikalu rūpinosi.

Sk. F. MOCKUS sužinojo, kad nepertoli Huntsville prie ežero randasi 49 akrų žemės sklypas, vertas dėmesio ir apžiūrėjimo.

Nors ir buvo nuomonių skirtumai dėl ten laukiančio didelio darbo, norint kurti stovyklavietę, tačiau gerai viską apžiūrėjus ir ištyrus, nutarta šią vietovę pirkti.

Darant didesnę šios vietovės apžiūrą, joje buvo ir arch. Al. KULPA - Kulpavičius. Jis, išlipęs iš mašinos tučtuojau pasakė: "Reikia pirkti - vieta labai graži ir ideali". Beveik visi kartu buvę jo nuomonei pritarė, keletas nepritarusių tylėjo.

A. Kulpa pradėjo žygiuoti po krūmus ir matuoti žingsniu, kur kas bus statoma, kokio dydžio. Jo numatytose vietose ir visi jo suprojektuoti pastatai vėliau buvo ir pastatyti. Atsirado visa eilė mecenatų, našiai prisidėjusių prie šios sotvyklavietės įkūrimo. Prie kelių sutvarkymo, vartų įrengimo, maudymosi vietos paruošimo daug prisidėjo G. ir St. KUZMAI, R. GELEŽIŪNAS, G. ŠERNAS, p. TARVYDAS, J. BALTADUONIS, p. SVIRPLYS ir daugelis kitų.

Praeitais metais buvo paskelbtas vajus stovyklavietės pataisymui-pagerinimui, nors užsibrėžto tikslo ir nepasiekta, tačiau vajus bus tęsiamas ir laukiama tolimesnės paramos.

Prie šio vajaus pravedimo daugiausiai darbu prisidėjo ir aukų surinko O. INDRELIENĖ, s. J. DAMBARAS ir kiti.

Buvo perskaitytas sąrašas aukojusių stambesnes sumas. Surinkta per $ 8.000. Šia proga buvo prisimintos ir darbščiosios skautininkės, daug visuose darbuose nenuilstamo triūso įdėjusios: a.a. Marytė KALINAUSKIENĖ ir visa kuo kaip darbščioji bitelė besirūpinanti, v.s. GVILDIENĖ.

Stovyklos dvidešimtmetis bus atžymėtas ypatingu visų bendru susibūrimu-minėjimu lapkričio 14 d.

Prisiminus šio renginio puikią koncertinę dalį su jauna dainininke sudubriete Irena ČERNIENE, AITVARO Teatro vienveiksmį jumoristinį vaidinimėlį, jo vadovės ir rež. A. DARGYTĖS meniškai perteiktą lietuvišką legendą "Eglė, Žalčių Karalienė", gaila, kad vykstant kitiems pobūviams, ypač gausiam skaičiumi mergvakariui, atsilankiusiųjų nebuvo perdaugiausiai.

Dalyvavusieji nesigailėjo, o tik norėtų ir daugiau panašių renginių susilaukti.

st.catharines

DARBŠTUS TAUTOS FONDO ATSTOVAS J. DERVAITIS

St. Catharines lietuvių kolonija maža, bet tautiniams reikalams gana jautri. Didžioji lietuvių dalis Tautos Fondui aukoja per Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą, bet ne visi gali atvykti tą dieną ir atvykę, nevisi yra pasiruošę tą dieną įteikti auką Tautos Fondui. Pas tuos lietuvius Tautos Fondo atstovas lankosi vėliau. Ar anksčiau, ar vėliau įteikta auka Tautos Fondui turi tą pačią reikšmę.

Dabartinis Tautos Fondo atstovas J. Dervaitis yra nesenai atvykęs iš Hamiltono ir nevisų lietuvių gyvenamas vietas žino. Reikia seniau gyvenantiems St. Catharinėje jam padėti. Šių metų balandžio 17 d. J. Dervaičiui teko pagelbėti. St. Catharines lietuvių didžioji dalis jau pensininkai, bet jausdami tautinę pareigą ir išėję į pensiją, dosniai aukoja. Yra žinoma ir tokių, kurie pasiturinėiai gyvena, bet jau spėjo nutautėti ir jokiems lietuviškiems reikalams senai nė cento nebeaukoja. Kol kas tokių tebėra mažas procentas, kad ir šiais metais, iš St. Catharines mažos lietuvių kolonijos Tautos Fondui jau suaukojo virš $ 1,100. -

Tautos Fondui aukų rinkimas bus tęsiamas tol, kol bus aplankyti visi geros valios lietuviai. Be to, prie St. Catharines B-nės priklauso ir Niagara Falls lietuviai ir ten bus lankomi Tautos Fondo atstovo parinkti aukų.

• Antanas Pranskus, senas "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojas, įteikęs Tautos Fondui auką, šių eilučių autoriui įteikė 17 dol., kad pratęsčiau "NL" savaitraštį. A. Pranskus jau pensininkas, bet nuoširdžiai aukoja tautiniams reikalams ir lietuviškai spaudai. J. Šarapnickas

APDRAUDA INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Drescher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių draudos • VALTERIS DREŠERIS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West ● Islington, Ontario M9B 1K8

1982 metais numatytos
EKSKURSIJOS
VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

GEGUŽĖS	26	RUGPJŪČIO	11
BIRŽELIO	16	RUGSĖJO	1
LIEPOS	8	RUGSĖJO	29
LIEPOS	22		

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje, arba pavieniui.
Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. Bačėnas
1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5
ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelioniu reikalais bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO SALIS

Simon's Travel
KVIEČIAME KELIAUTI KARTU 1982

10 DIENŲ LIETUVOJE
GEGUŽĖS 10 – GEGUŽĖS 24

13 DIENŲ SU GIMINĖM!

GEGUŽĖS 20 – BIRŽELIO 3	LIEPOS 15 – 29
GEGUŽĖS 27 – BIRŽELIO 10	RUGPJŪČIO 12 – 26
LIEPOS 8 – 22	RUGSĖJO 2 – 16

VILNIUS – LENINGRADAS BIRŽELIO 17 – LIEPOS 1

SAVAITEI Į LIETUVĄ
RUGSĖJO 9 – 16 RUGSĖJO 30 – SPALIO 7

Visas grupes lydi savininkai arba patyrę palydovai.
Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.
Sąžiningai tarpininkaujame tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITĖS:
TORONTO TEL: (416) 537–3060 arba 532–8772
MONTREAL : (514) 669–8834 – L. Stankevičius
CHICAGO: (312) 496–8406 – V. Ramonis
LOS ANGELES – (213) 660–6600 – J. Petronis
– (213) 664–0791 – namų;
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
TELEX: 06–986766 5TOR
ŠIUO ADRESU SĄŽININGAI PATARNAUJAMA JAU 22 METAI
Kelionių biuro savininkai – AUDRONĖ ir VYTAS SIMINKEVIČIAI
(Kelionių biuro registracijos numeris – 1835961)

Toronto "GINTARAS" su savo vadovais J. ir R. Karasiejais. Jie atvyksta į Montrealį montrealiečių GINTARO I-osios plokštelės išleidimo pristatymą, kur atliks programą. Taip pat dalyvaus Motinos Dienos minėjime.

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

– įsikūręs nuosavuose namuose –

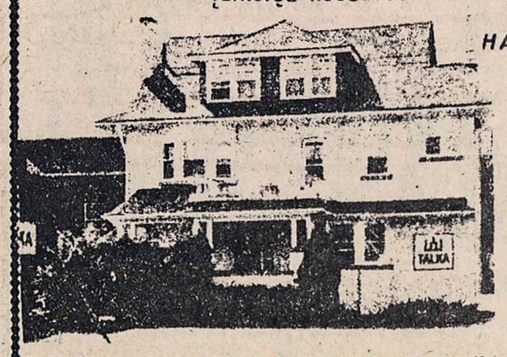

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544–7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	18%
sąskaupas	12%	asmeninės paskolos	20%
term. depoz. 1 m.	14¾%		
term. depoz. 3 m.	13%		
reg. pensijų fondo	14%		
90 dienų depozitus	14¼%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudą.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais–ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.
penktadieniais nuo 10 iki 7 val. šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos–rugpiūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

winnipeg

KOKS BUS ARKIVYSKUPAS

Š.m. balandžio mėn.7 d. popiežius Paulius II-sis paskelbė, kad Kanadoje-Manitobos prov.kardinolas G.B. Plahiff iš savo pareigų pasitraukia, o jo vieton atkeliamas vysk. Adam Exner iš Kamloops. Ta proga kardinolas Plahift pasakė, kad naujasis jo įpėdinis yra atsidėjęs savo darbui ir specializavosi mokytojo ir misijų darbams. Jis sveikino savo įpėdinį pareikšdamas, kad jis yra "excellent", labai patenkintas paskyrimu į Winnipeg'ą. Turįs ilgą praktiką mokytojo darbe, jis buvo pakviestas profesoriauti Saskatchewan'o ir Albertos universitetuose. 1947 m. pakeltas į vyskupus atsakingoms pareigoms Kamloops diocezijoje.

Ta proga tenka prisiminti ir vysk.Philip POCKOK, kurio laikotarpis Winnipeg'e yra gana giliai susietas su lietuviais ateiviais.

1947 m., kada pirmieji išvietintieji lietuviai pradėjo rodytis Winnipege bei Manitobos apylinkių miškuose, ieškodami prieglobsčio bei naujo gyvenimo čia įsikurti, kilo reikalas įsigyti ir savo maldos namus.

1952 m.gegužės 2 d.Manitobos Lietuvių Klubo salėje įvyko susirinkimas, kur buvo aptartas tas reikalas ir pradėta dairytis ir ieškoti sklypo, kuris 1952 m.liepos 31 d. 432 Elgin gt. buvo surastas ir nupirktas už $1530 ir jau 1953 m.gegužės 24 d. buvo pastatytas ir pašventintas kertinis akmuo naujos lietuvių bažnyčios statybai. Taip, laikui bėgant, o su juo ir darbams vykstant, 1959 m. birželio 14 d., tuo laiku buvęs Winnipeg'o arkivyskupas Philip POCKOK pašventino naują šventovę, kuri buvo pavadinta Lietuvių Šv.Kazimiero Bažnyčia.

Arkivyskupas mums lietuviams buvo labai palankus, o ypač religiniuose reikaluose bei statant naują lietuvių šventovę. Jį iškėlus į Torontą, čia atkeliamas vysk. George Bernard Plahiff, čia jis buvo pakeltas į kardinolus ir šiomis dienomis iš savo pareigų atsistatydino.

Winnipeg'o laikraštis "Free Press" balandžio 8 d. laidoje ta proga duoda apie jį sekančias žinias: "Rezignuojantis G.B.Plahiff, gimęs 1905 m., Paris, Ont., ir jau sulaukęs 77-ių m.amžiaus. Studijavo St. Michael Kolegijoje, Toronto universitete ir Ontario College of Education. Priklausė religijos mokytojų grupei " Basillian Fathers". 1930 m. buvo įšventintas į kunigus, 1945 m. jis išrinktas "superior general of the Basillians", o 1960 m. vėl buvo juo perrinktas ir konsekruotas į arkivyskupus Winnipeg'e. Po dviejų metų buvo išrinktas pirmininku į Kanados Vyskupų Konferenciją.

1969 m.Pauliaus VI-jo pakeltas į kardinolus. Vėliau buvo deleguotas į popiežiškąją konklavą, kur buvo išrenkami Jonas Paulius I-sis ir Jonas Paulius II-sis.

Kardinolas Plahiff charakterizuojamas kaip progresyvus ir stiprus rėmėjas liturginių reformų, paskelbtų po Vatikano II Suvažiavimo. Jis kritikavo, kad jos per lėtai vykdomos.

1972m. jis pareiškė stiprų pasipriešinimą, kad moterys arba vedę vyrai galėtų tapti kunigais - kunigėmis. Į šį klausimą gražiai atsakė Washington'e, baigiant Amerikos vyskupų konklavą Minneapolio St.Paul arkivyskupas Leo C.Byrne. Pasikalbėjime su spaudos atstovais jis nuginčijo, kad Vatikano dekretu visiems laikams būtų uždaręs moterims kelią į kunigystę. Po to spaudoje buvo rašoma: "..yra rimta galimybė, kad moterims bus suteiktos tos pačios teisės, kaip ir vyrams", - pasakė arkivysk. Byrne, išvardindamas pareigas, kurias moterys gali atlikti bažnyčioje kaip akolitės ir lektorės. Tai leistų joms kalbėti nuo altoriaus, dalinti komuniją ir patarnauti kunigams, laikant mišias. Toliau rašoma: "Jei moterims bus leista tarnauti diakonais, tuomet jos galėsiančios laikyti mišias, atlikti paskutinį patarnavimą mirštantiems ir klausyti išpažinčių".

Tačiau popiežius Paulius VI-sis buvo suteikęs vienam laikraščio atstovui pasikalbėjimą, pareikšdamas, kad Romos Katalikų Bažnyčia laikysis šimtų metų tradicijos, jog tik vyrai tegali būti kunigais. Popiežius tada buvo pabrėžęs, kad ši tradicija nepažemina moterų, kadangi pats Kristus moteris labai gerbė, tačiau savo apaštalais pasirinko tik vienus vyrus. Katalikų Bažnyčia tą tradiciją ištikimai palaikanti ir toliau jos laikysis", pabrėžė tada Popiežius". Dabar lauksime naujo vyskupo pasirodant Winnipeg'e

K.Strikaitis

boston

BOSTONO HORIZONTE

Po nepaprastai šaltos žiemos artėjantis pavasaris sujudino ir bostoniškių kultūrinį gyvenimą. Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo vasario 16-tosios šventė vietinės lietuvių kolonijos buvo paminėta net trijose vietose. Vasario 12 d. Romo Veito bute susirinkę apylinkės inžinieriai ir jų draugai privačiai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę. Literatūrinėje, meninėje programoj dalyvavo poetas St. Santvaras, Vaiva Vėbraitė, inž. V. Izbickas, inž. K. Barūnas. Pagal čia įsigalėjusį paprotį Bostono ir apylinkių inžinieriai žymiausią mūsų tautinę šventę mini atskirai nuo visos kolonijos minėjimo. (Tuo lyg pabrėždami savo išsimokslinimą...)

Sekdamos savo tėvų pavyzdžiu kai kurios jaunimo organizacijos: skautai, Taut. Šokių sambūris, lituanistinė Mokykla ir kitos, vasario 13 d. Lietuvių Piliečių Klubo auditorijoje surengė Vasario 16-tos paminėjimą. Vadovavo skautas Gintaras Čapas, kalbėjo B. Vaičjurgytė-Šležienė. Jaunimas deklamavo lietuvių rašytojų poeziją, šoko tautinius šokius, vadovaujant komp. J. Gaideliui dainavo lietuviškas dainas, vaidino ir skaitė savo kūrybą. Romas Bričkus parodė skaidrėse Naujosios Anglijos tautinių šokių šventę, įvykusią Hartforde. LB-nės Bostono apygardos vicepirm. V. Kubilius pasveikino jaunimą ir įteikė Bostono lituanistinei Mokyklai Bendruonės dovaną — 1400 dolerių čekį. Gražu, kad mūsų jaunimas nepamiršo taip brangios mūsų laisvės ir Nepriklausomybės šventės, linkėtina, kad ir ateityje jis ją prisimintų.

Pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 14 d. Lietuvių Piliečių Klubo auditorijoje, dalyvaujant senimui, pensininkams, nepartinei ir neluominei visuomenei. Jį rengė ALT-os Bostono skyriaus Valdyba, vadovaujant Lietuvių Klubo pirm. Aleksandrui Čaplikui. Tos pat dienos 10 val. ryte lietuvių Šv. Petro parapijos bažnyčioje kleb. kun. Kontautas atnašavo Mišias už žuvusius Lietuvos laisvės kovose. Iš organizacijų vėliavų pamaldose dalyvavo tik šauliai ir ramovėnai, atstovaujant senąją kartą. Iškilmingame minėjimo Akte Klubo auditorijoje neatsilankė nei vienas amerikiečių kongresmanas, nei valstijos seimelio narys, tik Bostono miesto Valdybos narys Raymond Flynn, kaip gyvenantis Sauth Boston. Jis minėjime perskaitė miesto majoro proklamaciją. Visą šventės minėjimo programą pravedė dr. Alg. Budreckis lietuvių ir anglų kalbomis. Pagrindinis šventės paskaitininkas buvo Edvardas Meilus iš Worcester, Massachusetts, vietinės lietuvių radio valandėlės vedėjas. Jis — jaunosios kartos atstovas, išsimokslinęs Amerikoje, veiklus skautuose ir kitose lietuvių organizacijose. Ed. Meilus kalbėjo angliškai ir lietuviškai, aiškindamas Lietuvos Himno žodžių prasmę, draugę pažymėdamas svarbesnius mūsų istorinius įvykius. Jaunosios kartos visuomenininko kalba Bostono auditorijos buvo palydėta gausiais plojimais.

Meninėje šventės programoje pasirodė Onos Ivaškienės Tautinių Šokių ansamblis, pašokdamas keletą naujausių tautinių šokių pynių ir Gitos Kupčinskienės Etnografinis Ansamblis, scenoje padainavo be akompanamento ketuketurias liaudies dainas.

Aukų vokeliais surinkta virš 2 tūkstančių dolerių. Bendrai vertinant, didelės ir kadaise žymios Bostono lietuvių kolonijos Vasario 16-tosios šventės minėjime, pasigendama vienybės ir darnaus bendradarbiavimo. Trys atskiri minėjimai tik išblaškė menines ir organizacines jėgas. Tegul atskirai jie ir buvo gražūs, kaip kai kurie korespondentai aprašė juos "Darbininke", tačiau vieningai pavergtos Lietuvos kovai būtų buvę daug naudingiau ir efektingiau, jeigu būtų buvęs surengtas vienas didingas minėjimas. Juo tada būtų susidomėję ir amerikiečių valdžios atstovai, reporteriai bei televizijos tinklai. Dabar viską rengiame tik sau ir savo kieme...

J.V.Sūduvas

montreal

SKAMBA, AIDI LINKSMOS DAINOS

D.N.Baltrukonis

Šių metų balandžio 17 d. Montrealy buvo istorinė. Tą dieną su pirmaisiais pavasario žiedais šauniėji Montrealio okteto dainininkai atšventė ir atžymėjo stambų savo veiklos gairę — pirmosios plokštelės išleidimą. Tą pačią dieną Ottawoje buvo atšvęsta Kanados konstitucijos oficialusis pristatymas. Koks įdomus sutapimas.

Šio okteto pradžia laikoma 1938-ji metai. Per tą 14 metų jo sąstatas keitėsi, bet nedaug. Pirmaisiais jo nariais buvo: A. Gudas, R. Bulota, A. Rusinas, A. Urbonas, A. Jankus, H. Celtorius, V. Kačergius ir P. Žukauskas. Laikui bėgant A. Jankų pakeitė V. Murauskas, P. Žukauską -A. Mickus ir vėliausiai didįjį veteraną V. Kacergių pakeitė P. Mališka. Po jų dar šio okteto nariais buvo ar tebėra D. N. Baitrukonis, V. Spudulis ir D. Mališka.

Visa šį veikla buvo labai puikiai ir vykusiai atkurta plokštelės pristatymo proga įvykusiame koncerte. Negalėjai nesijaudinti, matydamas veteranus vieną po kito pasitraukiant iš rikiuotės ir jų vietas užimant jaunesniems vyrams.

Gal būt labiausiai jaudinantis buvo Vinco Kačergiaus nuo scenos nužygiavimas. Šis galingas bosas buvo sunkiai pakeičiamas. Jo chorinio dainavimo dienos prasidėjo tėvynėje, nepriklausomos Lietuvos laikais. Jau 1926 metais jis dainuoja Marijampolės gimnazijos chore. Vėliau iš žymesnių minėtini Čiurlionio Ansamblis, Vilniuje 1942-1944 m. ir karo audroms nubloškus Vincą į Vokietiją — jis dainuoja "Sietyno" ansambly —Vokietijoje, amerikiečių zonoje iki išvykimo į Kanadą. Apie tolesnį jo dainavimą čia Montrealyje teks pakalbėti vėliau.

Kalbant apie veteraną, negalima praeiti nepaminėjus kito amžiumi jaunesnio, bet dainoj tolygaus veterano— Alberto Rusino. Čia žengsime didžiulį žingsnį atgal į 1948-sius metus, kuomet iš miškų, kasyklų ir kitų kontraktinių darbų į Montrealin sugužėjo būriai šaunių jaunuolių. Prie ankstyvesnės imigracijos įsteigtų Šv. Kazimiero parapijos ir DLK Vytauto klubo spietėsi ir sukosi to meto lietuviškoji veikla. Čia netrukus 1948 metais, globojant vyresniosios kartos ateiviams (K. Ambrasas), DLK Vytauto Klube buvo atkurta mišrusis choras, susidedąs daugumoj iš naujųjų ateivių.

Montrealin atvykus muz. Aleksandrui Piešinai, 1949 m. Y.M.C.A. patalpose buvo sudarytas pirmasis Montrealio vyrų oktetas, kurio nuotrauka čionai patalpinama po 33 metų. Šiame oktete prototipe dainavusių vyrų teišliko tik trys, kurie vis dar aktyviai reiškiasi organizuotame dainavime, būtent: V. Kačergius, A. Rusinas ir rašinio autorius D. N. Baltrukonis. Kiti dimisijoje arba į amžinybę iškeliavo.

Kaip jau buvo minėta, didysis veteranas Vincas Kačergius iš dabartinio okteto pasitraukė gerai užpelnytam poilsiui, bet jis vis dar dalyvauja mišriame ir vyrų choruose. Tai būtų 56 metai, kai Vincas vartoja šią Dievo dovaną — balsą kitų žmonių gyvenimo praskaidrinimui. Tai jis tikras lietuviškos dainos, sakyčiau, patriarchas Montrealyje.

Tuo tarpu kitas pagarbus, kaip minėta aukščiau, veteranas Albertas Rusinas aktyviai tebedainuoja ir Oktete ir Vyrų chore ir mišriaja-me. Tai irgi būta savos rūšies rekordas. Iš tiesų Albertas tebėra vienintėlis veteranas (tebedainuojantis šiame oktete), užsilikęs nuo 1949 metų okteto -- prototipo. Jam 33 metai tik šiapus Atlanto, o kiek jis dar buvo dainavęs tėvynėj Lietuvoj? Apie tai gal kada teks vėl pakalbėti. Tuo tarpu mielam Albertui linkime tęsti ir toliau savo garbingąjį rekordą.

Galiausiai pereiname prie dabartinio Okteto steigėjų bei formuotojų, išugdžiusių jį į aukštos klasės dainavimo vienetą. Visų pirmiausia jo atsiradimo "kaltininku" tenka laikyti sol. Antaną Keblį. Jo dėka, į lietuviškos dainos barus buvo įtraukta žymi Montrealio prancūzų kilmės kanadietė muzikė Madame Madeleine Roch. Ji būdama puiki "Belcanto" mokytoja, pianistė ir vargoninkė, pasinėrė į lietuviškosios dainos ir muzikos mokymą bei jų interpretavimą. Per 12 metų ji pasidarė neatskiriama Aušros Vartų Parapijos mišraus choro, to paties vardo vyrų okteto ir vėliausiai — Vyrų choro mokytoja ir dirigentė. Jos aukštos technikos dėka, minėtieji chorai, o ypač Oktetas, pasidarė plataus ir gilaus atgarsio Šiaurės Amerikos lietuviškuose ir net tarptautiniuose pasirodymuose. /bus daugiau/

• Dail. Antanas TAMOŠAITIS padovanojo "Nepriklausomai Lietuvai" savo paveikslą, kuris buvo skirtas loterijai. Pirma proga paveikslas bus atvežtas į Montrealį.

Dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai savo darbais paremia lietuviškąjį spausdintą žodį jau eilę metų.

PENKI DVIAUKŠČIAI NAMAI NETOLI AV PARAPIJOS

Lietuvių grupė stato 5 dviaukščius namus netoli AV parapijos. pardavimui. Kas norėtų daugiau informacijų, gali kreiptis pas Vincą Piečaitį tel:482-3460/ darbo/ar 767-4690/namų/.

3 Hour Service

$ 1.50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT: **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS

Dino's

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue. Lasalle

766-2667
2955 ALLARD

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys Guy RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

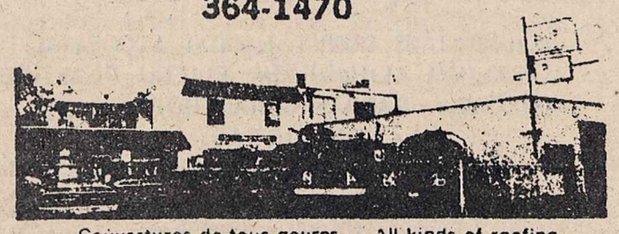

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing
7725, Georges LaSalle

montreal

SPAUDOS VAKARE: Pr.Paukštaitis, apačioje-vaišių talkininkės:/iš kairės/ Janina Mickienė, Sofija Skučienė , p.Stanulienė, Daneta Stankevičiūtė, Dalia Lukauskaitė, Kristina Mališkaitė.

Nuotr: Tony's Photo Studio

SPAUDOS VAKARAS

Tradicinis "Nepriklausomos Lietuvos" Spaudos Vakaras įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje, balandžio 24 d.

Trumpu žodžiu svečius pasveikino buvęs ilgametis "NL" redaktorius ir administratorius Pranas Paukštaitis, dabar "NL" einantis B-vės Valdybos pirmininko pareigas.

Programoje pasirodė pakilioje nuotaikoje, prieš savaitę pristatęs savo plokštelę Vyrų Oktetas su muz. Aleksandru Stankevičium. Jie, įvairiai persigrupuodami, kai kada ir už staliukų scenoje susėdę, padainavo įvairių, Vakarui pritaikintų dainų, kurias pristatė Birutė Nagienė. Girdėjome Vakaro Dainą-Bražinsko, Pragėriau Žirgą-harm. Dambrausko, Ei, Učia!, J. Žadanavičiaus, Onytė-Norten, Naktis Graži- A. Jasinausko, ž Maironio, O Dalele Tu Mano -B. Vasiliausko, Trys Berneliai- V. Baumilio, ž. B. Dačiulio. Plojimais į svečiai išprašė bisui- Subatvakario Dainą-V. Baumilio ir posmą "Tėvyne, Tėvyne"-Weberio.

Šiltą vakarienę patiekė rūpestingosios šeimininkės M. Kasperavičienė, Lena Asipavičienė, Ema Butvilienė, talkininkaujant Baliui Kasperavičiui ir Juozui Asipavičiui. Šaunių padėjėjų irgi netrūko: J. Mickienė, S. Skučienė, p. Stanulienė, D. Stankevičiūtė, D. Lukauskaitė, Kr. Mališkaitė.

Maloni ir prasminga šio Vakaro programos dalis-tai iškiliosios jaunuolės - lio konkursas, apdovanotas premijomis. Juo labiausiai rūpinosi J. Šiaučiulis, "NL" V-bos vicep. Konkurso vertinimui įtalką buvo pakviestas Henrikas Nagys.

Įvyko netikėtumas: paprastai į chorus, grupes, konkursus gausiausiai atsiliepdavo merginos. Šį kartą jas nukonkuravo jaunuoliai, nes į konkursą užsirašė 5 ir 1 mergina. Tačiau ji- Irena ADAMONYTĖ buvo stipriausiai jam pasiruošusi. Jos atsakymai raštu į patiektus klausimus, liečiančius "NL" ir kitą liet. spaudą buvo išsamiausi ir laimėjo didele persvara daugiausiai taškų, kartu su I-ąja 100 dol. premija.

II-oji premija teko Pauliui MALIŠKAI, III- ioji Romui STAŠKEVIČIUI. Jiedu savo laimėtas premijas - $50 ir $25 padovanojo "NL". Tai buvo antras netikėtumas.

Grojo PEGASUS gerai ir įvairiai parinkęs programą. Jo sąstatą sudaro Tadas VALINSKAS, Romas STAŠKEVIČIUS, Claude DEPATI ir Ramy ISSA.

Peršokus keletą kartų valsą, kaip geriausia šokėjų pora išryškėjo Vyt. MURAUSKAS su Z. URBONIENE, laimėję I-ą premiją $25. Jie savo laimikį paskyrė "NL".

Disko šokio I-ą porą buvo sunku išrinkti. Vertintojai- Vaidotas Paukštaitis /iš Ottawos/, Roma Valinskienė, Juozas Piečaitis, H. Celtorius pasukę galvas, nutarė skirti laimėjimą 2-joms poroms, dalinant jį per pusę: D. MALIŠKAI su D. LUKAUSKAITE /kurie savo dalį atidavė "NL"/ ir A. PTAŠINSkui /iš Hamiltono/ su partnere, kurios pavardės nepavyko sužinoti.

Darbuotojai ir talkininkai nuoširdžiai ir tvarkingai atliko savo tarnybas: už loteriją atsakingi buvo V. Lukauskas, M. Polišaitienė, O. Norkeliūnienė; už barą- A. Žiukas, L. Šimonėlis, J. Adomaitis ir L. Balaišis; įėjimo tarnyboje - R. Polišaitis, K. Mickus ir J. Stanulis.

Tiktai- vietos salėje dar būtų užtekę ir didesniam būreliui jaunimo ar ir vyresniesiems. Gražus savaitgalis, virtinė savaitgalinių parengimų, egzaminai, kelionės- sulaikė kai kuriuos nuo atsilankymo. Bet, kaip sakoma, kokybė, o ne kiekybė svarbiau. Buvo malonu jausti atvykusiųjų nuoširdumą ir įvertinimą. b.n.

ĮDOMUS MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

KLB Montrealio Apylinkės Valdyba pernai Motinos Dienos minėjimo programon buvo pakvietusi Eleną Bradūnaitę paskaitai. Ji atvyko, prisimename ir su įdomia paskaita, ir su čia dar nematytomis skaidrėmis apie Pennsylvanijos lietuvius.

Šiemet- yra puiki proga Motinos Dienos minėjime išgirsti žinomą žurnalistę Aušrą- Mariją Jurašienę. Mūsų gintariečių plokštelės pristatymo šventės svečiai torontiškiai gintariečiai ir sol. V. Paulionis taip pat prisidės prie Motinos Dienos programos.

Būtų tinakma šią svarbią dieną paminėti gausiu atsilankymu minėjime./ Šia proga tenka priminti, kad "laisva auka" nereiškia minimumų minimumą", arba ir visai nieko, nes iki dabar Motinos Dienos minėjimų parengimai iš laisvų aukų nepadengdavo jų išlaidų. Gal reikėtų ateinantiems tai prisiminti.../.

K.L.K. MOTERŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Įvyks GEGUŽĖS 16 d., po 11 val. pamaldų, Seselių Namuose. Tai bus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas. Visos narės prašomos dalyvauti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Term. indėlius 1 m. .....15 %
Certifikatus .....15.5 %
Spec. Taupom. s–tas..13 %
Taupymo s–tas .....11 %
su apdrauda iki $ 2.000
Trumpalaikius indėlius 14–15 %
už $ 20,000 ir daugiau
Čekių s–tas .....6 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto,
Asmenines ir
Prekybines.
Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki $ 10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS,
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

	1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9 – 3	------
Ketvirtadieniais	12 – 8	6 – 8
Penktadieniais	12 – 6	12 – 6
Sekmadieniais	10:15 – 12:30	------

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas
Tel: 767–6183
- Didelis pasirinkimas gotovų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE SUITE 500A MONTREAL, QUEBEC H3A 2G6 TEL. 288-9646

REVIER FOTOMILIS SYSTEM

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES – CLASIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS–PIRKIMAS–PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273 – 9181 .....Namu : 737 – 0844.

Tel. Bus: 482-3460
Res. 767–4690

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

DR. J. MALIŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P, Q.
Tel: 866–8235
Namų: 488–8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11–12 Montreal P.Q.
Tel: 932–6662
Namų: 737–9681

M.CUSSON R.GENDRON
VAISTINĖ
Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366–9742 ir 365–0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931–4024

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.
4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878–9534

ADVOKATAS
J.P. MILLER B.A. B.C.L.
168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866–2063½ 866–2064.

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2–nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769–8824; Residence: 366–6245

NOTARAS
J. BERNOTAS
3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871–1430.

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS
50 Du Domaine, Ile Perrot, Que, H7V 5V6
Res. Tel: 453–9142

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721–9496

montreal west automobile
PONTIAC • BUICK • ASTRE
* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
* NEĮTIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-!
* UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MENAGER

PASIKALBĖKITE SU
Menager'iu Leo GURECKAS

MIC GM

montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH
(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391